

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje

OBSAH

ÚVOD.....	4
1. EKONOMICKÁ A SPOLEČENSKÁ CHARAKTERISTIKA KRAJE VE VZTAHU KE VZDĚLÁVÁNÍ.....	5
1.1 ÚZEMÍ OLOMOUCKÉHO KRAJE.....	5
1.2 OBYVATELSTVO.....	5
1.2.1 Základní informace o obyvatelstvu.....	5
1.2.2 Demografický vývoj.....	6
1.2.3 Vzdělanostní struktura obyvatel Olomouckého kraje.....	7
1.2.4 Lidské zdroje, trh práce a (ne)zaměstnanost.....	9
1.3 EKONOMICKÝ ROZVOJ REGIONU.....	15
1.3.1 Hrubý domácí produkt.....	15
1.3.2 Mzdy.....	16
1.3.3 Ekonomické subjekty.....	17
1.4 SPOLUPRÁCE SE SOCIÁLNÍMI PARTNERY.....	18
2. VÝCHOZÍ STAV, STŘEDNĚDOBÉ NÁVRHY A ZÁMĚRY KRAJSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ ..	20
2.1 NÁVAZNOST NA ZÁKLADNÍ STRATEGICKÉ DOKUMENTY.....	20
2.1.1 Dlouhodobé záměry vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje.....	20
2.1.2 Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje.....	22
2.1.3 Dlouhodobý záměr rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy České republiky 2011.....	22
2.2 STRATEGICKÉ SMĚRY DZ ČR 2011 A JEJICH NAPLŇOVÁNÍ V OLOMOUCKÉM KRAJI.....	23
2.2.1 Optimalizace vzdělávací nabídky a sítě škol v Olomouckém kraji.....	23
2.2.1.1 Optimalizace sítě škol v Olomouckém kraji.....	23
2.2.1.2 Optimalizace vzdělávací nabídky.....	25
2.2.2 Zvyšování profesionality a zlepšování pracovních podmínek pedagogických pracovníků.....	29
2.3 STRATEGICKÉ NÁVRHY A ZÁMĚRY V JEDNOTLIVÝCH OBLASTECH VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ.....	30

2.3.1 Předškolní vzdělávání	30
2.3.2 Základní vzdělávání.....	33
2.3.3 Střední vzdělávání.....	36
2.3.3.1 Gymnázia.....	38
2.3.3.2 Střední odborné školy	39
2.3.3.3 Střední odborná učiliště a Odborná učiliště	40
2.3.4 Konzervatoř	41
2.3.5 Terciární vzdělávání	41
2.3.6 Další vzdělávání	43
2.3.7 Speciální vzdělávání.....	45
2.3.8 Základní umělecké školy	46
2.3.9 Školy a školská zařízení jiných zřizovatelů	47
2.3.10 Jazykové školy	48
2.3.11 Školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy	49
2.3.11.1 Dětské domovy	49
2.3.12 Zájmové vzdělávání.....	50
2.3.12.1 Školní kluby a družiny	50
2.3.12.2 Střediska volného času	51
2.3.13 Rovné příležitosti ve vzdělávání	52
2.3.14 Systém poradenství ve školství	53
2.3.15 Prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže.....	55
2.3.16 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	56
2.3.17 Podpora výuky cizích jazyků a informačních a komunikačních technologií	57
2.3.17.1 Podpora výuky cizích jazyků	58
2.3.17.2 Podpora výuky informačních a komunikačních technologií.....	58
2.3.18 Mezinárodní spolupráce, partnerství škol a studium na zahraničních školách	59
2.3.18.1 Evropské vzdělávací programy	59
2.3.18.2 Partnerství škol	60
2.3.18.3 Studium na zahraničních školách.....	61

2.3.19 Strukturální fondy EU v oblasti vzdělávání.....	62
3. EKONOMICKÁ ČÁST.....	64
3.1 FINANČNÍ NÁROKY NA VEŘEJNÉ ROZPOČTY – STÁTNÍ ROZPOČET ČR.....	64
3.1.1 Financování přímých výdajů ze státního rozpočtu z kapitoly MŠMT	64
3.1.2 Rozvojové programy a účelové dotace ze státního rozpočtu z kapitoly MŠMT a spolufinancování z ESF.....	68
3.1.3 Státní rozpočet – jiné kapitoly.....	69
3.2 FINANČNÍ NÁROKY NA VEŘEJNÉ ROZPOČTY – ROZPOČET KRAJE	70
3.2.1 Oblast provozních výdajů	70
3.2.2 Oblast investiční činnosti a oprav	71
3.2.3 Další výdaje Olomouckého kraje v oblasti školství, mládeže a sportu.....	73
PŘÍLOHY	77
SEZNAM TABULEK	81
SEZNAM OBRÁZKŮ	82
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	83

ÚVOD

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje 2012 (dále také jen Dlouhodobý záměr nebo DZ OK) je základní strategický dokument Olomouckého kraje stanovující základní směry rozvoje v oblasti vzdělávání. Je zpracováván na základě ustanovení § 9 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), který mimo jiné stanovuje jeho vyhodnocení a nové zpracování po čtyřech letech. Jeho struktura je stanovena ustanovením § 1 vyhlášky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT) č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

Vznik Dlouhodobého záměru v jeho stávající podobě byl umožněn na základě široké spolupráce zainteresovaných partnerů. Gestorem přípravy a zpracování Dlouhodobého záměru byl Odbor školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Olomouckého kraje. Vedle zpracovatele se na jeho přípravě úzce podíleli člen Rady Olomouckého kraje odpovědný za oblast školství, pracovní skupiny složené z ředitelů jednotlivých typů škol působících v Olomouckém kraji, které pracovaly zejména na návrzích řešení problémových okruhů a členové Výboru pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost Zastupitelstva Olomouckého kraje. Dlouhodobý záměr respektuje ekonomická a sociální specifika Olomouckého kraje, zejména pak ve vztahu ke stavu a vývoji vzdělávací soustavy na jeho území.

Jedná se v pořadí o čtvrtý Dlouhodobý záměr zpracovaný pro území Olomouckého kraje, který navazuje na předchozí dlouhodobé záměry zpracované v letech 2003, 2006 a 2008. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje 2012 vychází zejména z Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2011 (dále DZ ČR) zpracovaného MŠMT a také ze základního strategického dokumentu Olomouckého kraje, Programu rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje 2012-2015, v jehož rámci jsou mimo jiné definovány základní strategické směry v oblasti rozvoje lidských zdrojů, resp. vzdělávání.

1. EKONOMICKÁ A SPOLEČENSKÁ CHARAKTERISTIKA KRAJE VE VZTAHU KE VZDĚLÁVÁNÍ

1.1 ÚZEMÍ OLOMOUCKÉHO KRAJE

Olomoucký kraj se rozkládá ve střední a severní části Moravy a severozápadní části Českého Slezska na území o rozloze 526 656 ha (6,7 % z celkové rozlohy ČR). Z hlediska administrativního se člení na pět okresů (Jeseník, Olomouc, Prostějov, Přerov, Šumperk), třináct správních obvodů obcí s rozšířenou působností a dvacet správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem. V Olomouckém kraji se nachází 399 obcí, z čehož 30 obcí má statut města (z toho Olomouc, Prostějov a Přerov jsou městy statutárními), 12 obcí je městysem a část kraje zabírá vojenský újezd Libavá. Severní hranice Olomouckého kraje je současně státní hranicí s Polskem (104 km). Na východě sousedí Olomoucký kraj s krajem Moravskoslezským, na jihu s Jihomoravským a Zlínským a na západě s krajem Pardubickým. Společně se Zlínským krajem tvoří Olomoucký kraj vyšší územně statistický celek s názvem Region soudržnosti NUTS II Střední Morava.

1.2 OBYVATELSTVO

1.2.1 Základní informace o obyvatelstvu

V Olomouckém kraji bylo k 31. 12. 2011 evidováno 638 591 (6,1 % obyvatel ČR). Zatímco rozlohou se Olomoucký kraj řadí na osmé místo mezi kraji, počtem obyvatel na místo šesté. Z toho vyplývá průměrná hustota osídlení 121,3 obyv./km². Nejvíce obyvatel žije v okrese Olomouc (36,3 %), nejméně obyvatel v okrese Jeseník (6,3 %).

Pouze 56,6 % obyvatel Olomouckého kraje žije ve městech, což podtrhuje vesnický ráz celého regionu. Nejmenší podíl městského obyvatelstva náleží okresu Prostějov (49,8 %), naopak největší podíl okresu Přerov (61,8 %). Podíl městského obyvatelstva v Olomouckém kraji je v mezikrajském porovnání druhý nejnižší. Pro srovnání, v celé České republice žije ve městech 69,6 % obyvatel. Největším městem je krajská metropole Olomouc se 99 499 obyvateli, což z ní činí šesté největší město v zemi. Mezi další velká města v kraji patří Přerov s 45 079 obyvateli a Prostějov s 44 379 obyvateli. V severní, řídko osídlené části kraje je největším centrem město Šumperk s 27 040 obyvateli.

Geografické podmínky byly určující pro osídlení kraje. Jižní část ležící v rovinaté Hané má vyšší zastoupení malých obcí s počtem obyvatel do 500 osob (zejména na Prostějovsku a Přerovsku). Opak představuje hornatý sever, kde se obyvatelstvo soustřeďuje do větších obcí (zejména na Jesenicku). Hlavními centry jsou napříč krajem velká města. V Olomouci žije 42,9 % obyvatel okresu, podobně v Prostějově (40,5 %), Přerově (33,9 %) a Hranicích (14,1 %) nebo Šumperku (22,0 %). Také v Olomouckém kraji pokračuje suburbanizační proces, spočívající ve výstavbě „satelitních městeček“ v okolí velkých měst. V obcích do 5 000 obyvatel má bydliště

necelá polovina obyvatel kraje (49,6 %), což je výrazně více než v celé republice (38,1 %). Průměrná populační velikost obce v kraji činí 1 608 obyvatel.

Z výše uvedeného plyne, že osídlení kraje není homogenní. Hlavní rozdíly jsou mezi severními oblastmi, spadajícími do území bývalých Sudet, a tradiční jižní zemědělskou oblastí s mnohogenerační autochtonií a z toho plynoucí stabilitou komunit. Severní dosídlené oblasti se vyznačují méně stabilní populací a nižším vnímáním kulturně společenských hodnot, které se projevuje mimo jiné i nižší angažovaností místního obyvatelstva.

1.2.2 Demografický vývoj

Demografický vývoj kraje kopíruje ve většině ukazatelů vývoj v celé České republice. Poslední desetileté období bylo charakteristické postupným zvyšováním počtu narozených dětí, které se rodily ženám z početně silných ročníků 70. let minulého století. V roce 2009 bylo dosaženo vrcholu (7 134 živě narozených dětí), rok 2010 (6 922 živě narozených dětí) již přinesl pokles, který přetrvával i v roce 2011 (6 311 živě narozených dětí). V následujících letech můžeme očekávat další snižování počtu narozených dětí. K 31. 12. 2010 dosáhl průměrný věk v kraji 40,9 roků (v ČR 40,8 roků). V přelomovém roce 2006 došlo poprvé v historii k převýšení počtu osob nejstarší generace nad dětskou populací. O čtyři roky později žilo v kraji 101 279 osob starších 65 let věku a 91 795 dětí ve věku do 14 let. Na postupné stárnutí krajské populace poukazuje také index stárí, který sleduje podíl obyvatel starších 65 let na 100 dětí ve věku 0 až 14 let. V roce 2010 dosáhl hodnoty 110,3 (v ČR 107,8), tj. na 100 dětí žilo v kraji 110 seniorů.

Tabulka č. 1: Věková struktura Olomouckého kraje

zdroj: Projekce obyvatelstva v krajích a oblastech ČR do roku 2065

Věk	2009*	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
0 - 2	20 341	20 943	20 630	20 354	20 113	19 861	19 608	19 349	19 089	18 823	18 542
3 - 5	17 897	19 396	20 325	20 930	20 926	20 615	20 340	20 101	19 849	19 595	19 338
6	5 670	5 901	6 164	6 370	6 859	7 093	6 975	6 855	6 781	6 700	6 616
6 - 14	52 503	51 284	51 788	52 454	53 600	55 131	56 577	57 690	58 801	59 673	60 385
15	7 704	5 980	5 651	5 695	5 706	5 552	5 519	5 734	5 661	5 820	5 892
15 - 18	32 313	28 444	26 265	24 259	23 017	22 591	22 458	22 498	22 453	22 722	23 094

* reálné údaje

Zdroj: ČSÚ

V nejbližších letech můžeme nadále očekávat zvýšené požadavky na místa v mateřských školách v souvislosti s vyšším počtem narozených dětí v předchozích letech. To se projeví i v růstu počtu dětí přicházejících do základních škol. Počet prvňáčků vyvrcholí v letech 2014 až 2016. Naopak počet dětí opouštějících základní školy bude klesat, nejnižší počet dětí ve věku 15 let se dá očekávat v letech 2015 a 2016. Pak se bude jejich počet opět zvyšovat, ale ani v delším časovém horizontu

se nepředpokládá, že by počet patnáctiletých převýšil stav na začátku roku 2009 (7 704 osob), jehož reálná data byla vzata jako základ dalšího výpočtu projekce.

1.2.3 Vzdělanostní struktura obyvatel Olomouckého kraje

K posouzení vzdělanostní struktury obyvatel můžeme využít dat zpracovaných Českým statistickým úřadem z výběrového šetření pracovních sil (VŠPS). Předmětem šetření ve VŠPS jsou domácnosti bydlící v náhodně vybraných bytech. Výběrový soubor zahrnuje přibližně 25 tisíc bytů na území ČR. Takový rozsah souboru umožňuje získat odhady charakteristik trhu práce včetně struktury vzdělanosti na úrovni republiky, stejně jako odhady krajských hodnot.

Z aktuálních dat za 3. čtvrtletí 2011 mělo nejvíce obyvatel kraje starších 15 let ukončené střední vzdělání bez maturity (198,3 tis., tj. 36,1 %). Další skupinu tvořili obyvatelé se středním vzděláním s maturitou (181,0 tis., tj. 33,0 %). Počet obyvatel se základním vzděláním klesá (90,6 tis., tj. 16,5 %) a naopak se zvyšuje počet vysokoškoláků (76,4 tis., tj. 13,9 %). V porovnání s republikovými daty má kraj více obyvatel se základním vzděláním (o 0,8 p. b. více) a se středním vzděláním bez maturity (o 0,9 p. b. více). Jedná se však o malé rozdíly, které jsou každým rokem nižší a postupně se vyrovnávají.

Tabulka č. 2: Vzdělanostní struktura obyvatel Olomouckého kraje v porovnání s ČR

VZDĚLANOSTNÍ STRUKTURA POPULACE

(z výsledků Výběrového šetření pracovních sil)

	průměr roku 2010				3. čtvrtletí 2011			
	ČR	%	Olomoucký kraj	%	ČR	%	Olomoucký kraj	%
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let celkem	9 015,4	100,0	550,2	100,0	9 015,9	100,0	548,5	100,0
Vzdělání								
základní	1 487,7	16,5	102,9	18,7	1 421,0	15,8	90,6	16,5
střední bez maturity	3 191,0	35,4	206,2	37,5	3 180,8	35,3	198,3	36,1
střední s maturitou	3 086,6	34,2	183,0	33,3	3 049,3	33,8	181,0	33,0
vysokoškolské	1 236,3	13,7	57,4	10,4	1 351,4	15,0	76,4	13,9
Muži	4 392,8	100,0	266,7	100,0	4 388,4	100,0	265,6	100,0
základní	520,8	11,9	34,3	12,9	495,8	11,3	31,4	11,8
střední bez maturity	1 868,0	42,5	123,0	46,1	1 860,0	42,4	113,1	42,6
střední s maturitou	1 348,2	30,7	78,7	29,5	1 327,1	30,2	78,6	29,6
vysokoškolské	649,6	14,8	30,3	11,4	697,1	15,9	41,3	15,5
Ženy	4 622,6	100,0	283,5	100,0	4 627,5	100,0	282,9	100,0
základní	966,8	20,9	68,6	24,2	925,2	20,0	59,2	20,9
střední bez maturity	1 323,0	28,6	83,2	29,4	1 320,8	28,5	85,2	30,1
střední s maturitou	1 738,4	37,6	104,3	36,8	1 722,3	37,2	102,4	36,2
vysokoškolské	586,7	12,7	27,1	9,6	654,3	14,1	35,2	12,4

Zdroj: ČSÚ

Podrobněji můžeme posoudit vzdělanostní strukturu zaměstnaných v národním hospodářství, kteří tvoří polovinu z obyvatel starších 15 let v roce 2010 (278,5 tis. osob).

Podíl osob se základním vzděláním (11,4 tis., tj. 4,1 %) byl v roce 2010 u zaměstnaných nižší než podíl v celé České republice (4,9 %). V kraji převažovali zaměstnanci se středním vzděláním bez maturity (121,7 tis., tj. 43,7 %), jejichž podíl převýšil podíl republikový (38,6 %). Zastoupení jak zaměstnaných s maturitou (104,0 tis. tj. 37,3 %), tak vysokoškolsky vzdělaných (41,4 tis., tj. 14,9 %) bylo v porovnání s celorepublikovými hodnotami nižší (38,1 %, resp. 18,4 %).

Z hlediska jednotlivých oborů vzdělávání v Olomouckém kraji nepřekvapí vyšší podíl obyvatel vzdělaných v zemědělských a lesnických oborech (6,0 % ze zaměstnaných v kraji oproti 4,6 % v ČR) nebo v přírodních vědách, matematice a informatice (3,2 % v kraji oproti 2,3 % v ČR). V kraji je rovněž více zaměstnaných, kteří studovali technické, výrobní nebo stavební obory (48,6 % oproti 46,2 % v ČR). Naopak je v kraji nižší podíl zaměstnaných, kteří se zaměřili na studium společenských věd, obchodu a práva (14,7 % oproti 17,5 % v ČR) nebo mají vzdělání obecné (7,2 % oproti 8,7 % v ČR). Téměř vyrovnaný je podíl zaměstnaných vzdělaných v oborech zdravotnictví a sociální péče, ve službách a ve vzdělávání.

Tabulka č. 3: Vzdělanostní struktura - zaměstnání v národním hospodářství - celkem

(z výsledků Výběrového šetření pracovních sil)

		průměr roku 2010			
		ČR	%	Olomoucký kraj	%
Celkem	úroveň	4 885,2	100,0	278,5	100,0
Bez vzdělání a předškolní výchova	0	.	.	-	-
Vzdělání : základní	1, 2	238,3	4,9	11,4	4,1
střední bez maturity	část 3	1 884,1	38,6	121,7	43,7
střední s maturitou	část 3, 4	1 861,7	38,1	104,0	37,3
vysokoškolské	5, 6	899,8	18,4	41,4	14,9
Nezjištěno		1,1	0,0	.	.
	skupina oborů				
Obecné vzdělávání	0	423,1	8,7	20,0	7,2
Vzdělávání a výchova	1	185,1	3,8	10,8	3,9
Humanitní vědy a umění	2	131,4	2,7	6,0	2,2
Společenské vědy, obchod a právo	3	856,6	17,5	41,0	14,7
Přírodní vědy, matematika a informatika	4	114,3	2,3	9,0	3,2
Technika, výroba a stavebnictví	5	2 258,6	46,2	135,4	48,6
Zemědělství a veterinářství	6	226,9	4,6	16,8	6,0
Zdravotnictví a sociální péče	7	265,6	5,4	14,8	5,3
Služby	8	422,1	8,6	24,7	8,9
Nezjištěno		1,4	0,0	.	.
Z toho vybrané obory:	obor				
Příprava učitelů a pedagogika	14	185,1	3,8	10,8	3,9
Obchod a správa	34	494,5	10,1	21,1	7,6
Technika a technická řemesla	52	1 395,0	28,6	82,4	29,6
Výroba a zpracování	54	443,0	9,1	27,7	10,0
Architektura a stavebnictví	58	420,6	8,6	25,3	9,1
Zemědělství, lesnictví a rybářství	62	218,0	4,5	15,7	5,6
Zdravotnictví	72	239,5	4,9	13,8	5,0
Osobní služby	81	287,9	5,9	15,1	5,4

Zdroj: ČSÚ

Mezi 27,7 tisíci nezaměstnanými v kraji převažovali v roce 2010 nezaměstnaní se středním vzděláním bez maturity (45,0 %) a s maturitou (31,0 %), následovali nezaměstnaní se základním (17,1 %) a vysokoškolským vzděláním (6,8 %).

1.2.4 Lidské zdroje, trh práce a (ne)zaměstnanost

Zaměstnanost v Olomouckém kraji

Podle výběrového šetření pracovních sil zahrnovala pracovní síla v Olomouckém kraji v roce 2010 celkem 306,2 tisíc osob, z toho 278,5 tisíc osob bylo zaměstnáno v národním hospodářství. Z dlouhodobého hlediska se každoročně snižuje podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných na počtu osob starších 15 let. V kraji dosáhl hodnoty 55,7 %, což je nejméně mezi všemi kraji v zemi. Míra ekonomické aktivity

se snížila jak u mužů (65,0 %), tak u žen (46,9 %). K výraznějšímu snížení této míry došlo u mladších věkových skupin (především z důvodu jejich delšího studia před nástupem do zaměstnání). Další snížení bylo zaznamenáno u žen nad 60 let věku a u žen ve věku 30-34 let (především z důvodu odchodu na mateřskou dovolenou).

V příštích letech se v důsledku demografického vývoje očekává další pokles počtu ekonomicky aktivních. Na trh práce budou vstupovat početně méně zastoupené ročníky narozené v 90. letech a naopak dojde k odchodu silných „poválečných“ ročníků obyvatel. Již na konci roku 2010 byl proud „generace odcházející“ (skupina ve věku 60–64 let) vyšší než proud „generace přicházející“ (populace ve věku 20–24 let).

Z hlediska odvětví činnosti zaměstnaných bylo v roce 2010 v kraji zaměstnáno 13,7 tis. obyvatel v primárním sektoru (4,9 % v kraji, v ČR 3,1 %), 115,7 tis. osob v sekundárním sektoru (41,5 %, v ČR 38,0 %) a 148,1 tis. osob v terciárním sektoru (53,2 %, v ČR 58,6 %). Ze všech 278,5 tisíc zaměstnaných pracovalo nejvíce osob v odvětví zpracovatelského průmyslu (81,6 tis.), velkoobchodu, maloobchodu a oprav motorových vozidel (31,6 tis.), stavebnictví (28,7 tis.), veřejné správy a obrany (21,1 tis.) a v odvětví zdravotnictví a sociální péče (19,9 tis.).

Tabulka č. 4: Odvětví činnosti zaměstnaných v národním hospodářství

(z výsledků Výběrového šetření pracovních sil)

C Z - N A C E		průměr roku 2010			
		ČR	%	Olomoucký kraj	%
Celkem		4 885,2	100,0	278,5	100,0
z toho:	sekce				
Zemědělství, lesnictví a rybníkářství	A	151,2	3,1	13,7	4,9
Těžba a dobývání	B	47,9	1,0	0,8	0,3
Zpracovatelský průmysl	C	1 235,9	25,3	81,6	29,3
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla	D	56,8	1,2	2,1	0,7
Zásob. vodou; činnosti souvis. s odpady	E	50,2	1,0	2,5	0,9
Stavebnictví	F	464,9	9,5	28,7	10,3
Velkoobchod a maloob.; opr. mot. vozidel	G	593,8	12,2	31,6	11,4
Doprava a skladování	H	328,1	6,7	16,0	5,7
Ubytování, stravování a pohostinství	I	190,1	3,9	9,9	3,6
Informační a komunikační činnosti	J	137,1	2,8	3,7	1,3
Peněžnictví a pojišťovnictví	K	115,3	2,4	5,1	1,8
Činnosti v oblasti nemovitostí	L	40,0	0,8	1,4	0,5
Profesní, vědecké a technické činnosti	M	202,1	4,1	8,8	3,2
Administrativní a podpůrné činnosti	N	113,0	2,3	5,4	1,9
Veřejná správa a obrana; pov. soc. zabezp.	O	329,3	6,7	21,1	7,6
Vzdělávání	P	295,6	6,1	16,6	6,0
Zdravotní a sociální péče	Q	339,9	7,0	19,9	7,1
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	R	82,9	1,7	3,3	1,2
Ostatní činnosti	S	93,7	1,9	5,3	1,9

Zdroj: ČSÚ

Olomoucký kraj má relativně silný potenciál v lidských zdrojích, a to zejména díky široké historicky dané odvětvové struktuře. Vzdělanost v centrální části kraje se pohybuje na úrovni ČR, v populaci horských okresů je nižší podíl vysokoškoláků a maturantů a vyšší podíl osob vyučených nebo se základním vzděláním.

Kvalifikované pracovní síly dlouhodobě chybějí zejména ve strojírenství a stavebnictví. Poptávka po čerstvých absolventech různorodých manažerských a administrativních oborů je značně menší než nabídka této pracovní síly. Obecně lze konstatovat nedostatek kvalifikované pracovní síly pro dělnické profese, což souvisí také s faktem vyhýbání se těmto profesím mladou generací. Důsledkem toho je „stárnutí“ některých profesí a nutnost „dovážení“ pracovní síly ze zahraničí.

Co se týče struktury volných míst (poptávky) a nezaměstnaných (nabídky) podle profesí, přes odlišnosti regionálních trhů práce je u některých profesí situace podobná v celém kraji. Zaměstnavatelé dlouhodobě a opakovaně hledají zejména kvalifikované soustružníky, frézaře, svářeče, brusiče kovů a strojní zámečníky. Velká poptávka je také po konstruktérech, strojírenských technících a strojních inženýrech, zejména s jazykovými znalostmi a dalšími speciálními dovednostmi. Vzhledem k malému zájmu studentů o studium technických oborů není tato poptávka často dlouhodobě uspokojena. Firmy proto vyhledávají nové pracovníky již mezi studenty a nabízejí různé finanční a sociální výhody. Velký zájem ze strany zaměstnavatelů je také o zkušené řidiče mezinárodní kamionové dopravy, kteří komunikativně ovládají alespoň jeden světový jazyk. Vysoká (a často dlouhodobě neuspokojená) je i poptávka po různých řemeslnících.

Z hlediska dalšího rozvoje vzdělávací soustavy v kraji, je relevantní Tabulka č. 5, která zobrazuje uchazeče o zaměstnání k 30. 9. 2011 dle jejich nejvyššího dosaženého vzdělání. Více než čtvrtina uchazečů o zaměstnání je bez vzdělání nebo má vzdělání základní; na Jesenicku se jedná dokonce o více než třetinu nezaměstnaných. Nejvýznamnější skupinu uchazečů o zaměstnání však představují ti, kteří absolvovali střední vzdělání bez maturity (od 40 % v okrese Olomouc po 47 % na Jesenicku). V jižních okresech kraje je naopak nadprůměrný podíl uchazečů s maturitou. Podíl vysokoškolsky vzdělaných uchazečů o zaměstnání je opět nejvyšší na Olomoucku (nad 8 %) a nejnižší na Jesenicku (pod 3 %).

Tabulka č. 5: Uchazeči o zaměstnání k 30. 9. 2011 dle nejvyššího dosaženého vzdělání (v %)

	Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk	Olomoucký kraj
Bez vzdělání + základní	33,8 %	25,3 %	24,0 %	26,7 %	26,3 %	26,3 %
Střední bez maturity	47,0 %	40,1 %	45,0 %	41,7 %	45,0 %	42,8 %
Střední s maturitou	16,3 %	25,6 %	24,2 %	24,3 %	23,2 %	23,9 %
Vyšší odborné	0,2 %	0,9 %	1,0 %	0,8 %	0,7 %	0,8 %
Vysokoškolské	2,7 %	8,2 %	5,9 %	6,5 %	4,8 %	6,3 %
Celkem	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Zdroj: Úřad práce ČR, krajská pobočka v Olomouci

Absolventi škol a trh práce

Jednou ze skupin ohrožených na trhu práce jsou absolventi škol. Na konci září 2011 bylo na ÚP v Olomouckém kraji registrováno celkem 1 901 absolventů středních a vyšších odborných škol (což je 5,6 % z celkového počtu nezaměstnaných).

Absolventi se základním vzděláním (v Olomouckém kraji jich bylo k 30. 9. 2011 evidováno na ÚP celkem 237) jsou na trhu práce výrazně znevýhodněni. Absolventi ZŠ navíc nemohou pracovat na dvě směny a v noci; lze jim nabízet jen pomocné práce, ne vždy však zvládnou jejich fyzickou náročnost. Mnohým z nich chybí motivace k práci a jejich orientace na trhu práce je v podstatě nulová. Mladistvým uchazečům je věnována zvýšená pozornost. ÚP jim většinou nabízejí motivační kurzy spojené s praktickou rekvalifikací, jejichž součástí je praxe u konkrétních zaměstnavatelů.

Nezaměstnanost absolventů středního vzdělání s výučním listem obvykle souvisí s jejich menší adaptabilitou, vysokými očekáváními a někdy také se špatnou volbou povolání (zaměření na atraktivní obory ve službách, kde je trh práce již nasycen a mzdová úroveň je podprůměrná, zatímco ve výrobních oborech není poptávka zaměstnavatelů po práci plně pokryta). Absolvent středního vzdělávání s maturitou je pro zaměstnavatele nejatraktivnější, pokud je ochoten přijmout práci na úrovni vyučení. K využití maturitního vzdělání vede absolventa středního vzdělávání s maturitou většinou až praxe a profesní postup. Absolventi učebních oborů s maturitou však obvykle (alespoň z počátku) nechtějí zaměstnání v dělnické profesi akceptovat. Závažná je nezaměstnanost absolventů – maturanů směřujících

do ekonomických, administrativních a manažerských oborů, kde je trh práce pracovní silou přesycen dlouhodobě.

Vysokoškoláci mají relativně vysoké šance na uplatnění i v tom případě, že se rozhodnou (nebo jsou k tomu donuceni) hledat práci mimo obor původního vzdělání nebo mimo okres svého bydliště.

Následující tabulka uvádí hodnoty nezaměstnanosti za duben 2011 v členění nejen podle kategorie vzdělání, ale také podle skupin oborů vzdělávání. Pokud u některých skupin oborů vzdělání chybí hodnoty některých ukazatelů, daná skupina oborů se v této kategorii vzdělání v kraji buď nevyučuje, nebo z ní vychází velmi nízký počet absolventů.

Při bližším studiu tabulky je třeba brát v úvahu, že věrohodnost ukazatele míry nezaměstnanosti je nízká, jestliže je počet absolventů dané kategorie vzdělání a skupiny oborů příliš malý (tj. pohybuje-li se řádově v desítkách).

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje

Tabulka č. 6: Přehled nezaměstnanosti absolventů, kteří vystudovali školu v Olomouckém kraji

Olomoucký kraj	Střední vzdělání s výučním listem - E, H				Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/D; Nástavbové vzdělání - U/5				Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M				Vyšší odborné vzdělání - N			
	Počet absolventů (2010)	Počet nezaměstnaných absolventů	Míra nezaměstnanosti v %	CR %	Počet absolventů (2010)	Počet nezaměstnaných absolventů	Míra nezaměstnanosti v %	CR %	Počet absolventů (2010)	Počet nezaměstnaných absolventů	Míra nezaměstnanosti v %	CR %	Počet absolventů (2010)	Počet nezaměstnaných absolventů	Míra nezaměstnanosti v %	CR %
Celkem	1914	380	19,9%	18,7%	1056	221	20,9%	18,2%	2323	332	14,3%	11,4%	217	22	10,1%	9,4%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí									21	3	14,3%	16,9%				20,7%
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví				3,8%				5,7%								
23 Strojírenství a strojírenská výroba	527	61	11,6%	13,9%	223	19	8,5%	10,7%	202	28	13,9%	10,2%	17	1	5,9%	6,0%
26 Elektrotechnika, telekom. a počítač. technika	131	14	10,7%	13,0%	75	9	12,0%	14,6%	302	38	12,6%	10,5%	81	12	14,8%	9,4%
28 Technická chemie a chemie silikátů	3	1	33,3%	18,9%	21	2	9,5%	21,7%	26	3	11,5%	9,1%				16,7%
29 Potravnářství a potravnářská chemie	85	22	25,9%	21,9%	43	6	14,0%	30,8%	43	6	14,0%	15,7%				16,1%
31 Textilní výroba a oděvnictví	26	6	23,1%	23,0%	6	2	33,3%	19,8%	46	8	17,4%	18,2%				23,1%
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů	8	4	50,0%	33,3%								27,3%				
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	98	33	33,7%	22,9%	15	3	20,0%	29,3%	32	6	18,8%	19,4%				12,0%
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	4	0	0,0%	12,3%	79	11	13,9%	15,8%				18,2%				
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	164	44	26,8%	24,7%	26	6	30,8%	15,8%	94	41	43,6%	12,7%				5,9%
37 Doprava a spoj.				14,6%				13,1%	48	5	10,4%	13,8%				2,2%
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory	191	41	21,5%	18,2%	51	3	5,9%	13,8%	24	7	29,2%	8,0%				14,3%
41 Zemědělství a lesnictví					11	2	18,2%	22,6%	162	16	9,9%	15,6%				22,3%
43 Veterinární a veterinární prevence				23,3%								10,8%				
53 Zdravotnictví									264	30	11,4%	8,2%	55	2	3,6%	4,0%
61 Filozofie, teologie																7,1%
63 Ekonomika a administrativa					9	0	0,0%	18,9%	276	55	19,9%	11,6%	22	5	22,7%	11,0%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích					356	115	32,3%	21,7%	50	7	14,0%	12,8%				7,0%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	354	104	29,4%	22,3%	22	9	40,9%	19,3%	229	34	14,8%	13,4%				8,9%
66 Obchod	154	28	18,2%	19,2%	114	25	21,9%	21,2%				10,9%				5,8%
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost									43	13	30,2%	13,7%				12,5%
69 Osobní a provozní služby	160	22	13,8%	17,5%	23	6	26,1%	22,0%				8,1%				
72 Publicistika, knihovnictví a informatika									15	4	26,7%	13,1%				12,4%
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče									115	8	7,0%	11,4%	42	2	4,8%	8,8%
78 Obecné odborná příprava									200	10	5,0%	7,5%				
82 Umění a užité umění	9	0	0,0%	12,4%	25	6	24,0%	18,2%	41	10	24,4%	13,4%				12,9%
Gymnaziální vzdělání - K					1447	59	4,1%	3,2%								

Zdroj: NÚOV

1.3 EKONOMICKÝ ROZVOJ REGIONU

Olomoucký kraj je region s relativně vysokými vnitřními rozdíly, zejména pak mezi severní a centrální - jižní částí kraje. Míra ekonomické aktivity daná podílem počtu zaměstnaných a nezaměstnaných na počtu všech 15letých a starších, je v Olomouckém kraji (55,7 %) nejnižší v ČR (průměr 58,4 %). Ekonomický rozvoj kraje je však dán celkovým ekonomickým rozvojem a je úzce spjat s ekonomickým vývojem v ČR.

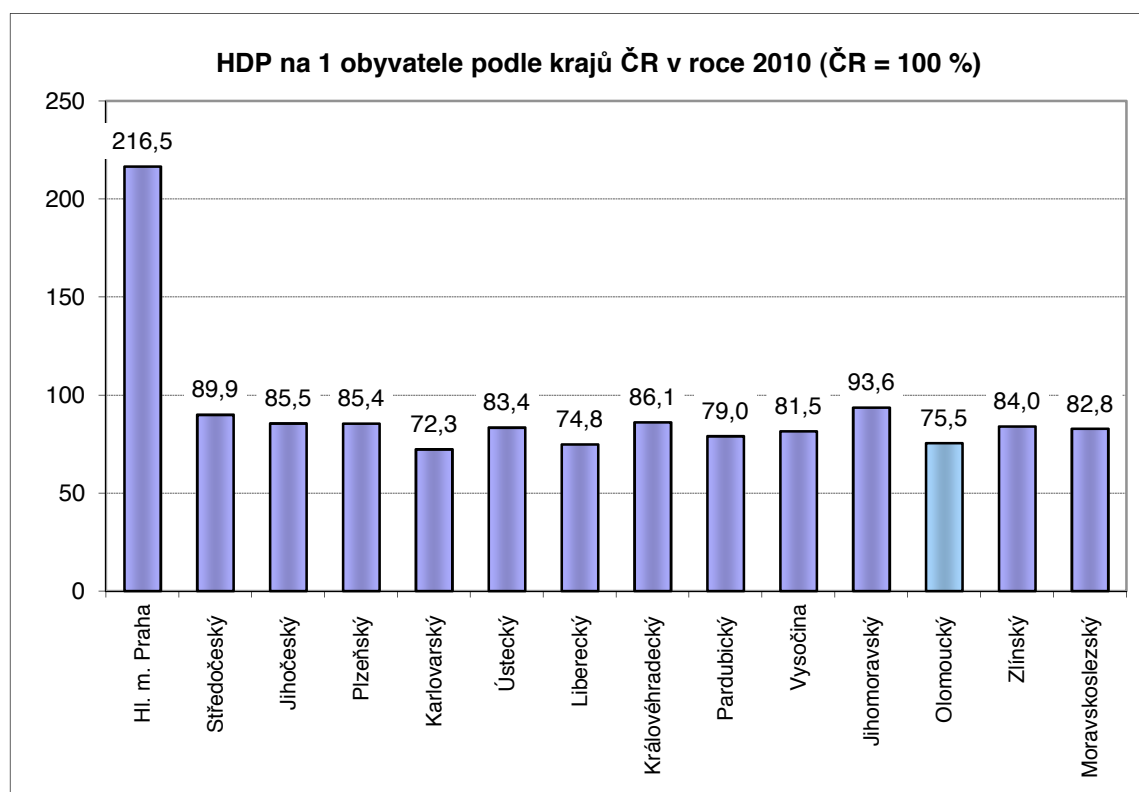
Na druhé straně má kraj nadprůměrné kapacity z hlediska lidských zdrojů, které ale nejsou doposud odpovídajícím způsobem využity a zhodnoceny. Dokladem toho je ekonomická struktura, v níž stále dominuje zpracovatelský průmysl s řadou odvětví s nízkou přidanou hodnotou. Také zemědělství má stále nadprůměrný podíl, jak na zaměstnanosti, tak na tvorbě HDP.

Silným potenciálem kraje je velmi zachovalé přírodní prostředí a řada kulturních a historických památek, které je možné využít pro cestovní ruch. Ten je dalším z odvětví služeb, na které by se mohl Olomoucký kraj zaměřit a využít pro další rozvoj, jehož potenciál je ale stále nevyužit.

1.3.1 Hrubý domácí produkt

V roce 2010 dosáhl hrubý domácí produkt (HDP) v Olomouckém kraji hodnoty 173,9 mld. Kč. HDP na 1 obyvatele kraje pak činil 271 tis. Kč, což odpovídalo dvanáctému místu mezi čtrnácti kraji. Uvedená hodnota HDP na 1 obyvatele kraje představovala 75,5 % průměrné hodnoty za Českou republiku. Na vytvořeném HDP za celou republiku se Olomoucký kraj podílel 4,6 %. Výjimečné postavení mezi kraji zaujímá Hl. m. Praha, které se na tvorbě HDP podílelo z 25,8 %.

Obrázek č. 1: HDP na 1 obyvatele podle krajů v ČR v roce 2010 (ČR = 100%)

Zdroj: ČSÚ

U vývoje HDP v kraji docházelo v posledních letech ke každoročnímu nárůstu (v roce 2004 dokonce vyššímu než průměrný růst za ČR). V roce 2009 se však již naplno projevil důsledek krize a pokles hodnoty HDP oproti předchozímu roku dosáhl 3,6 % (v ČR 4,7 %). Rok 2010 znamenal oproti roku 2009 mírný nárůst o 3,1 % (v ČR 2,7 %).

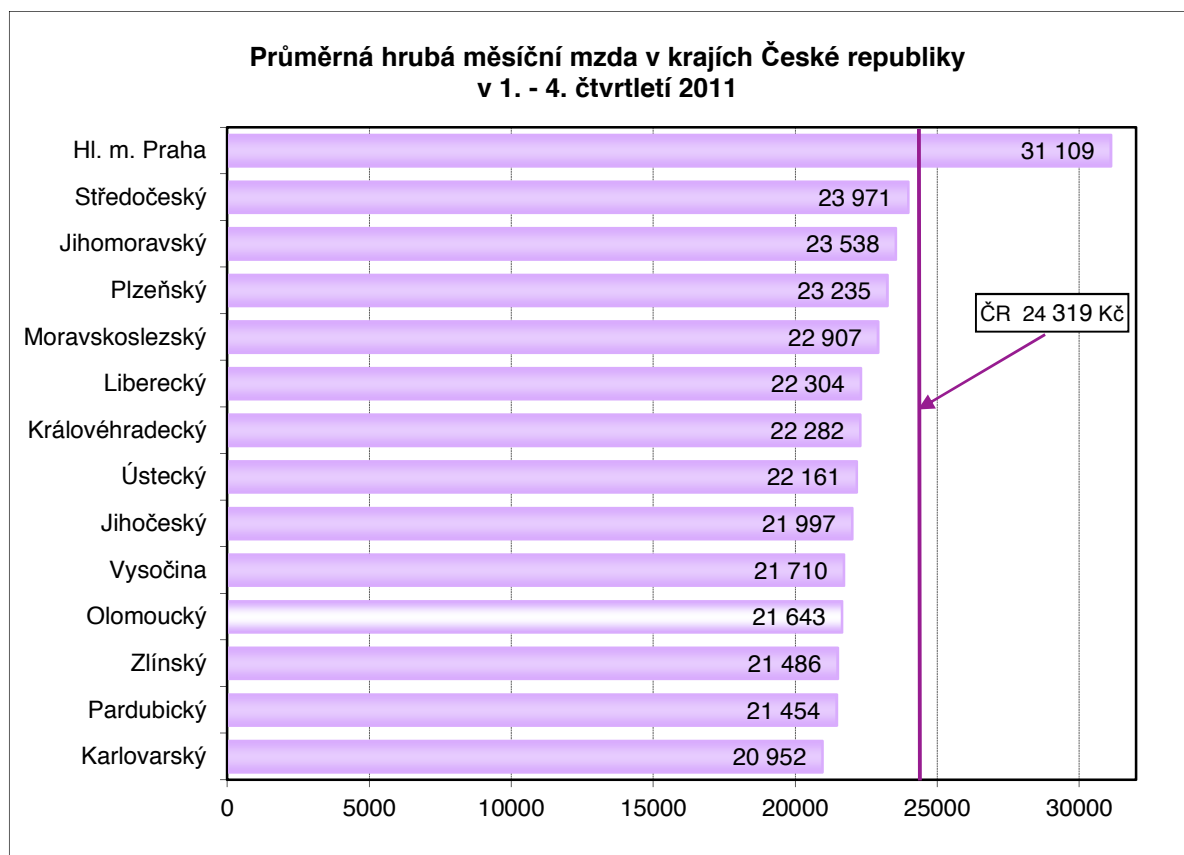
Z hlediska odvětvové struktury tvořil podíl primárního sektoru na hrubé přidané hodnotě v kraji 2,5 % (v ČR 1,7 %), podíl průmyslových odvětví 31,7 % (v ČR 30,3 %), stavebnictví 8,1 % (v ČR 7,2 %) a terciární sektor se podílel 57,7 % (v ČR 60,7 %).

1.3.2 Mzdy

Mzdy v Olomouckém kraji patří dlouhodobě k nejnižším v České republice. Průměrná mzda zjišťovaná prostřednictvím podnikového výkaznictví ČSÚ sice vykazuje meziroční nárůst, její výše však nadále nedosahuje republikového průměru (24 319 Kč). Podle předběžných výsledků činila v roce 2010 průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance v podnicích kraje 21 643 Kč (v přepočtu na plně zaměstnané). V mezikrajském srovnání se jednalo o čtvrtý nejnižší výsledek v zemi (po Karlovarském, Zlínském a Pardubickém kraji).

Obrázek č. 2: Průměrná hrubá měsíční mzda v krajích České republiky v 1. - 4. čtvrtletí 2011

Zdroj: ČSÚ

Vedle uvedené podnikové statistiky jsou k dispozici i výsledky strukturálních statistik Ministerstva práce a sociálních věcí, kde jsou přímo sledovány mzdy jednotlivých zaměstnanců. Průměrná mzda v Olomouckém kraji zjištěná u tohoto šetření je vyšší (23 997 Kč), neboť ve strukturální statistice nejsou zahrnuty podniky do 10 zaměstnanců, ve kterých jsou průměrné mzdy obecně nižší. K věrohodnějšímu posouzení mzdové úrovně u této strukturální statistiky slouží medián neboli střední hodnota. V roce 2010 činil medián hrubé měsíční mzdy zaměstnanců v kraji 21 423 Kč, což značí, že zatímco polovina zaměstnanců pobírala mzdu nižší, druhá polovina měla v porovnání s výše uvedenou střední hodnotou mzdu vyšší. V případě mužů dosáhl mzdový medián hladiny 22 863 Kč, v případě žen 18 911 Kč. Muži v Olomouckém kraji tak pobírali vyšších mezd než muži v kraji Karlovarském, Zlínském, Pardubickém a Jihočeském, mzdy žen v Olomouckém kraji převyšovaly mzdy žen v kraji Pardubickém, Jihočeském, Zlínském, Karlovarském a Vysočina.

1.3.3 Ekonomické subjekty

Podle Registru ekonomických subjektů, který je spravován Českým statistickým úřadem, bylo na konci roku 2011 evidováno 138 970 subjektů se sídlem v Olomouckém kraji. Na 100 obyvatel kraje tak připadalo 22 ekonomických subjektů,

nejvíce v okrese Jeseník (27), naopak nejméně v okrese Přerov (20). Průměrná hodnota tohoto ukazatele za Českou republiku činila 26 subjektů na 100 obyvatel. Vyšší aktivita obyvatel Jesenicka ukazuje na hledání možností uplatnění v tomto regionu.

Počet subjektů, které podle statistického zjišťování nebo administrativních zdrojů vykazují ekonomickou aktivitu, byl nižší. K 31. 12. 2011 se jednalo o 73 644 subjektů (53 % z celkového počtu). Z těchto jednotek typu podnik bylo 79 % osobami fyzickými a 21 % osobami právnickými. Více než 21 % nevedlo počty zaměstnanců. Přibližně 59 % subjektů pracovalo samostatně, 13 % subjektů uvádělo do 5 zaměstnanců, dalších 5 % zaměstnávalo 6 až 24 zaměstnanců, necelá 2 % evidovala 25 až 249 zaměstnanců. Více než 250 zaměstnanců mělo v kraji 90 podniků, přičemž u 9 z nich pracovalo více než 1 000 osob.

Tabulka č. 7: Počet subjektů typu podnik zapsaných v RES podle kategorie počtu zaměstnanců k 31. 12. 2011

		Olomoucký kraj	Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk
CELKEM		138 970	10 922	52 519	23 109	26 530	25 890
000	Neuvedeno	80 422	7 029	29 237	12 993	15 358	15 805
110	Bez zaměstnanců	44 020	2 987	17 351	7 663	8 368	7 651
120	1 - 5 zaměstnanců	9 704	605	3 993	1 636	1 887	1 583
130	6 - 9 zaměstnanců	1 619	81	660	289	301	288
210	10 - 19 zaměstnanců	1 427	107	592	219	253	256
220	20 - 24 zaměstnanci	330	22	121	70	71	46
230	25 - 49 zaměstnanců	702	50	265	123	142	122
240	50 - 99 zaměstnanců	421	26	160	66	86	83
310	100 - 199 zaměstnanců	210	10	87	33	44	36
320	200 - 249 zaměstnanců	23	1	8	5	7	2
330	250 - 499 zaměstnanců	58	4	28	9	6	11
340	500 - 999 zaměstnanců	25	-	11	2	6	6
410	1 000 - 1 499 zaměstnanců	4	-	3	-	-	1
420	1 500 - 1 999 zaměstnanců	1	-	1	-	-	-
430	2 000 - 2 499 zaměstnanců	1	-	-	1	-	-
440	2 500 - 2 999 zaměstnanců	1	-	-	-	1	-
450	3 000 - 3 999 zaměstnanců	1	-	1	-	-	-
460	4 000 - 4 999 zaměstnanců	1	-	1	-	-	-
470	5 000 - 9 999 zaměstnanců	-	-	-	-	-	-
510	10 000 a více zam.	-	-	-	-	-	-

Zdroj: ČSÚ

1.4 SPOLUPRÁCE SE SOCIÁLNÍMI PARTNERY

Olomoucký kraj spolupracuje v oblasti vzdělávání, resp. školství na jednotlivých úrovních s mnoha partnery a institucemi. Především se jedná o města a obce, které jsou zřizovateli rozsáhlé sítě mateřských a základních škol a sdružení zaměstnavatelů a zaměstnanců, které mají své významné zastoupení v Radě

hospodářské a sociální dohody. Olomoucký kraj také úzce spolupracuje s občanským sdružením Sdružení středního školství Olomouckého kraje.

Vzhledem k tomu, že jednou ze základních priorit Olomouckého kraje je rozvoj lidských zdrojů, iniciovala Rada hospodářské a sociální dohody Olomouckého kraje (RHSD) na svém jednání dne 4. září 2001, v souladu se svým statutem, vytvoření své pracovní komise – Rady pro rozvoj lidských zdrojů (RRLZ), jejímž hlavním cílem je podpora rozvoje lidských zdrojů na území Olomouckého kraje.

2. VÝCHOZÍ STAV, STŘEDNĚDOBÉ NÁVRHY A ZÁMĚRY KRAJSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

V rámci tohoto oddílu jsou definovány základní střednědobé záměry Olomouckého kraje, a to pro celkový rozvoj vzdělávací soustavy v Olomouckém kraji i pro jednotlivé vybrané oblasti vzdělávání. Tyto záměry navazují na střednědobé záměry stanovené v Dlouhodobých záměrech vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje z let 2003, 2006 a 2008 a z Programu rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje (PRÚOOK), základního dokumentu pro regionální růst. Významným podkladovým materiálem je Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky z roku 2011. Návaznost na tyto dokumenty je základním pilířem současného Dlouhodobého záměru.

2.1 NÁVAZNOST NA ZÁKLADNÍ STRATEGICKÉ DOKUMENTY

2.1.1 DLOUHODOBÉ ZÁMĚRY VZDĚLÁVÁNÍ A ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY OLOMOUCKÉHO KRAJE

Dlouhodobý záměr Olomouckého kraje 2003 vycházel ze společenské analýzy, která ukázala na nutnost změny systému vzdělávací soustavy v kraji. V důsledku změn na trhu práce bylo třeba:

1. vytvořit užší propojení vzdělávacího systému se zaměstnavateli;
2. podporovat jiné formy a stupně vzdělávání s využitím stávajících školských zařízení;
3. v souvislosti s poklesem počtu dětí předložit návrhy na optimalizaci školského systému v kraji.

V následujících letech se přistoupilo k naplňování těchto tří prioritních os pomocí specifických střednědobých záměrů.

Důraz byl kladen na 4 základní směry:

1. veškeré změny v síti škol a ve struktuře otevíraných oborů důsledně projednávat v orgánech krajské samosprávy a v poradních orgánech;
2. omezit neopodstatněné duplicity oborů v jednom městě, popř. mikroregionu;
3. omezit otevírání těch oborů, o které je na trhu práce dlouhodobý nezájem;
4. zahájit racionalizace sítě škol a školských zařízení, jejichž existence se ukázala jako neopodstatněná.

Dlouhodobý záměr Olomouckého kraje 2006 vycházel ze základních strategických směrů Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje z roku 2003 a priorit Dlouhodobého záměru České republiky 2005, kterými byly:

1. zkvalitnění a modernizace vzdělávání (kurikulární reforma);
2. zajišťování kvality, monitorování a hodnocení vzdělávání;
3. zajišťování rovnosti příležitostí ke vzdělávání;

4. rozvoj integrovaného systému poradenství ve školství;
5. zvyšování profesionality a společenského postavení pedagogických pracovníků;
6. podpora dalšího vzdělávání.

V rámci **Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje 2008** vycházel další rozvoj vzdělávací soustavy v Olomouckém kraji ze šesti základních priorit (strategických směrů) Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2007.

Těmito základními strategickými směry byly:

1. rovnost příležitostí ke vzdělávání;
2. kurikulární reforma – nástroj modernizace vzdělávání s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí;
3. podpora výuky cizích jazyků, informačních a komunikačních technologií;
4. tvorba a zavádění systémů kvality, metod hodnocení a vlastního hodnocení škol a školských zařízení;
5. zvyšování profesionality a zlepšování pracovních podmínek pedagogických pracovníků;
6. podpora dalšího vzdělávání.

V porovnání s předchozími prioritami se jejich orientace zásadně neměnila, Olomoucký kraj tedy pokračoval v započatých reformách s ohledem na nové skutečnosti a již dosažené výsledky. Zvláštní pozornost byla také věnována možnosti spolufinancování projektů z prostředků Evropské unie.

Naplňování jednotlivých priorit Dlouhodobých záměrů vzdělání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje je v souladu s platnou legislativou každoročně vyhodnocováno v rámci Výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Olomouckém kraji za příslušný školní rok.

Na základě vyhodnocení naplňování priorit dlouhodobých záměrů můžeme konstatovat, že v Olomouckém kraji se podařilo díky úzké spolupráci s poradními orgány kraje, především pak Výborem pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost Zastupitelstva Olomouckého kraje a sociálními partnery vybudovat síť škol, která reflektuje požadavky žáků, rodičů, pedagogické veřejnosti a trhu práce. V úzké spolupráci všech zainteresovaných orgánů byla racionalizována síť škol a školských zařízení, byly odstraněny neopodstatněné duplicity ve vzdělávací nabídce a došlo ke zlepšení úrovně materiálně technického zabezpečení výuky. Jednotlivé priority se dařilo naplňovat také díky skutečnosti, že Olomoucký kraj nahlížel na školství v kraji jako na celek a jednotlivé strategické dokumenty na sebe vzájemně navazovaly. Vzhledem k této skutečnosti Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje 2012 úzce navazuje na předcházející dlouhodobý záměr.

2.1.2 Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje

Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje (PRÚOOK) je základní střednědobý program podpory regionálního rozvoje na úrovni kraje, sestávající z cílených opatření a intervencí zaměřených na stimulaci rozvoje kraje. Jednou z priorit je pak rozvoj lidských zdrojů. Olomoucký kraj si uvědomuje, že nezbytnou podmínkou socioekonomického rozvoje je kvalitní vzdělávání. Jeho základem je kvalitní infrastruktura, efektivní využití škol, kontinuální modernizace vzdělávacích programů a koordinace aktivit všech zainteresovaných subjektů. Rozvoj vzdělávání je podmíněn také kvalitou lidských zdrojů ve vzdělávání.

Navržená opatření PRÚOOK řeší potřebu pokračovat ve vytváření efektivní a dostupné sítě středních škol a školských zařízení, která bude co do objemu i struktury plně vyhovovat potřebám regionu a napomáhat jeho plynulému rozvoji. Při realizaci navrhovaných opatření je pohlíženo na školství v Olomouckém kraji jako na celek bez ohledu na zřizovatele. Účelem je adekvátní, kvalitativně i kvantitativně efektivní síť škol na území celého kraje.

PRÚOOK podrobně rozpracovává danou rozvojovou prioritu B. Rozvoj lidských zdrojů, zejména oblasti podpory B.1 Rozvoj vzdělávání a B.2 Podpora rovných příležitostí. Navrhovaná opatření mohou mít pozitivní vliv i na další oblasti podpory definované PRÚOOK.

Navržená opatření PRÚOOK se odrážejí v jednotlivých kapitolách dlouhodobého záměru tak, aby tyto dva základní strategické dokumenty kraje tvořily vzájemně provázaný celek.

2.1.3 Dlouhodobý záměr rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy České republiky 2011

Základním principem a určujícím motivem Dlouhodobého záměru ČR 2011 pro následující období je zvýšit kvalitu a efektivitu ve vzdělávání a tím také konkurenceschopnost naší republiky v mezinárodním porovnání.

Dlouhodobý záměr ČR 2011 klade důraz na následující témata:

- a. Zvýšení kvality vzdělávání
- b. Nové metody hodnocení škol
- c. Optimalizace nabídky vzdělávání
- d. Rozvoj odborného vzdělávání
- e. Podpora pedagogickým pracovníkům

Jednotlivá témata se odrážejí v hlavních reformních krocích DZ ČR 2011, které byly zapracovány do Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje.

Samostatná kapitola je pak věnována optimalizaci nabídky vzdělávání a podpoře pedagogických pracovníků.

Vhledem k tomu, že Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje má platnost do roku 2016, tedy zasahuje do programovacího období EU 2014–2020, respektuje ve svých prioritách záměry programovacího období EU, zejména má vazbu na Strategii EU 2020, která si vytýčila mimo jiné i následující cíl: „Cílem týkajícím se úrovně vzdělání u dětí, které předčasně ukončily školní docházku, je snížit míru tohoto předčasného ukončení ze současných 15 % na 10 %, a zároveň zvýšit podíl osob ve věku 30 až 34 let, jež ukončily terciární vzdělání, z 31 % na 40 % v roce 2020.“

2.2 STRATEGICKÉ SMĚRY DZ ČR 2011 A JEJICH NAPLŇOVÁNÍ V OLOMOUCKÉM KRAJI

2.2.1 Optimalizace vzdělávací nabídky a sítě škol v Olomouckém kraji

Zajištění přístupu ke vzdělávání patří mezi celosvětové priority, kdy i velmi rozvinuté země přijímají opatření pro zvyšování účasti na všech úrovních vzdělání. Je však třeba zajistit na jedné straně přístup ke vzdělávání a na straně druhé brát ohled na požadavky trhu práce a uplatnění absolventů.

2.2.1.1 Optimalizace sítě škol v Olomouckém kraji

Olomoucký kraj v roce 2001 převzal zřizovatelské kompetence od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR a Ministerstva zemědělství ČR k 168 školám a školským zařízením, z toho bylo 80 středních škol. V roce 2005 převzal zřizovatelské kompetence ke dvěma příspěvkovým organizacím od Moravskoslezského kraje. **Celkem Olomoucký kraj převzal zřizovatelské kompetence k 170 subjektům.**

Optimalizace sítě škol a školských zařízení byla řešena ihned od převzetí zřizovatelských kompetencí a byla jednou z priorit Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje v roce 2003, v jehož rámci bylo konstatováno, že:

- a. kapacity škol nejsou plně využity a to vede k vysokým finančním nárokům na jejich provoz;
- b. školy otevírají obory, o které je dlouhodobě malý zájem na trhu práce;
- c. v následujících letech dojde k demografickému poklesu.

Na základě výše uvedeného přistoupil Olomoucký kraj k racionalizaci sítě škol a školských zařízení. Veškeré kroky byly důsledně projednávány v poradních orgánech kraje – Výboru pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost Zastupitelstva Olomouckého kraje, Radě hospodářské a sociální dohody a v její pracovní skupině pro oblast školství a lidské zdroje – Radě pro rozvoj lidských zdrojů.

V následujících letech bylo v Olomouckém kraji realizováno 32 racionalizačních projektů a počet příspěvkových organizací byl snížen o 45.

V roce 2011 provedl Olomoucký kraj analýzu sítě škol a školských zařízení, při které vycházel především z:

- analýzy demografického vývoje;
- uplatnitelnosti absolventů na trhu práce;
- Modelu ideální sítě škol, MŠMT.

Na základě analýzy schválilo Zastupitelstvo Olomouckého kraje tři racionalizační projekty, které se v roce 2012 dotknou šesti středních škol.

Přestože Olomoucký kraj, na rozdíl od většiny krajů, od převzetí zřizovatelských kompetencí ke školám a školským zařízením aktivně přistoupil k racionalizaci sítě škol již od roku 2003, zpracuje v souladu s Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR do roku 2014 **aktualizovanou strategii optimalizace** sítě středních škol, kapacit středních (a vyšších odborných) škol a kapacit oborů vzdělání škol, a to především s ohledem na demografický pokles a uplatnění budoucích absolventů.

Při očekávaném procesu optimalizace sítě škol musí být posuzována existence každé jednotlivé školy komplexně a s přihlédnutím ke všem ukazatelům vývoje vzdělávací soustavy v kraji. **Optimalizaci středního školství, při zachování stávající úrovně státních dotací do krajské sítě škol, je třeba využít ke zlepšení financování a materiálního zabezpečení jednotlivých středních škol.**

Priority v oblasti optimalizace sítě středních škol do roku 2016:

- a. pokračovat v realizovaných optimalizačních opatřeních;
- b. do roku 2014 připravit s ohledem na demografický pokles inovovanou strategii optimalizace;
- c. do roku 2014 zpracovat aktuální analýzu struktury vyučovaných oborů středního vzdělávání v kraji;
- d. podporovat vznik ekonomicky silných subjektů (mnohde nazývaných jako páteřní školy kraje), které dokáží svojí vzdělávací nabídkou pružněji reagovat na požadavky trhu práce;
- e. nepodporovat vznik nových středních škol ani míst poskytovaného vzdělávání vzhledem k dostačující nabídce širokého spektra oborů vzdělání středního vzdělávání a disponibilní kapacitě škol. Optimalizace škol zřizovaných pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami bude posuzována zvláště s přihlédnutím k dalším specifikům;
- f. zohledňovat dostupnost škol, zvláště v oblastech postižených vysokou nezaměstnaností.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. zpracovaná strategie optimalizace do roku 2014;
- b. zpracovaná analýza struktury vyučovaných oborů středního vzdělávání v kraji do roku 2014;

- c. počet středních škol;
- d. dostupnost středních škol;
- e. podíl využívaných kapacit středních škol.

2.2.1.2 Optimalizace vzdělávací nabídky

V porovnání s celkovým průměrem České republiky je Olomoucký kraj charakteristický zejména mírně vyšším podílem nově přijímaných do středního vzdělávání s výučním listem (32,5 %) a gymnaziálního vzdělávání (21,3 %) a naopak podprůměrným zastoupením žáků přijímaných do středního odborného vzdělávání s maturitní zkouškou (37,1 %).

Posoudíme-li vývoj za posledních pět let v jednotlivých kategoriích vzdělávání, dochází především k mírnému poklesu počtu žáků přijímaných do středního vzdělávání s výučním listem, je zachován podíl žáků přijímaných do středního vzdělávání s maturitní zkouškou, mírně narostl podíl žáků gymnaziálního vzdělávání a přibývá žáků nastupujících do středního vzdělávání s odborným výcvikem.

Nejvyšší počty žáků jsou přijímány do středního odborného vzdělávání s maturitní zkouškou (2658) a tito žáci tak odsunuli nově přijímané do středního vzdělávání s výučním listem (2326) na druhé místo v pořadí. Třetí v pořadí je gymnaziální vzdělávání (1526), nejméně žáků je přijímáno do středního vzdělávání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem (599).

Tabulka č. 8: Podíly nově přijatých žáků v kraji - denní studium

OLK	SVsVL		SVsMZAoV		SV		SOVsMZ		GV		Celkem
	kraj	ČR	kraj	ČR	kraj	ČR	kraj	ČR	kraj	ČR	
2006/07	34,3 %	32,3 %	7,4 %	7,6 %	0,5 %	0,6 %	37,0 %	40,1 %	20,7 %	19,3 %	100 %
2007/08	32,7 %	31,4 %	7,7 %	7,5 %	0,6 %	0,7 %	37,9 %	41,2 %	21,1 %	19,3 %	100 %
2008/09	31,6 %	30,2 %	8,6 %	7,7 %	0,8 %	0,7 %	37,6 %	41,7 %	21,3 %	19,7 %	100 %
2009/10	33,0 %	31,1 %	8,1 %	7,4 %	0,7 %	0,7 %	37,9 %	41,5 %	20,3 %	19,3 %	100 %
2010/11	32,5 %	31,0 %	8,4 %	7,1 %	0,6 %	0,9 %	37,1 %	40,8 %	21,3 %	20,2 %	100 %

Zdroj: NÚOV

Kategorie vzdělání

SVsVL Střední vzdělání s výučním listem – H, E

SVsMZAoV Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem – L/0

SV Střední vzdělání (bez maturity a výučního listu) – J, C, D

SOVsMZ Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M

GV Gymnaziální vzdělání – K

Olomoucký kraj bude věnovat pozornost nadprůměrným podílům žáků oproti průměru ČR podle kategorie vzdělání.

1. Kategorie střední vzdělávání s výučním listem – nejvýznamnější rozdíl oproti průměru ČR zaznamenává skupina oborů Zemědělství a lesnictví (kraj 12,1 %; ČR 8,7 %).
2. Kategorie středního odborného vzdělávání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem – nejvýznamnější rozdíly oproti průměru ČR se objevují ve skupinách oborů Strojírenství a strojírenská výroba (kraj 24,5 %, ČR 14,9 %), Polygrafie, zpracování papíru, filmu, fotografie (kraj 9,8 %, ČR 6,1 %) a Obchod (kraj 20 %, ČR 10,3 %).
3. Kategorie středního odborného vzdělávání s maturitní zkouškou - nejvýznamnější rozdíly oproti průměru ČR se objevují ve skupinách oborů Stavebnictví, geodézie a kartografie (kraj 6,7 %, ČR 6,3 %) a Zemědělství a lesnictví (kraj 8,1 %, ČR 4,3 %).

Podprůměrné podíly žáků v Olomouckém kraji oproti průměru ČR podle kategorií vzdělávání vykazují tyto skupiny oborů.

1. Kategorie střední vzdělávání s výučním listem – nejvýznamnější rozdíl oproti průměru ČR zaznamenává skupina oborů Elektrotechnika, telekomunikace a výpočetní technika (kraj 4,9 %, ČR 6,4 %) a Gastronomie, hotelnictví a turismus (kraj 20,1 %, ČR 23,1 %).
2. Kategorie středního odborného vzdělávání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem – nejvýznamnější rozdíly oproti průměru ČR se objevují ve skupinách oborů Elektrotechnika, telekomunikace a výpočetní technika (kraj 14,4 %, ČR 18,9 %) a Osobní a provozní služby (kraj 4,0 %, ČR 14,8 %).
3. Kategorie středního odborného vzdělávání s maturitní zkouškou - nejvýznamnější rozdíly oproti průměru ČR se objevují ve skupinách oborů Ekonomika a administrativa (kraj 13,7 %, ČR 19,4 %).

Při srovnání celkového podílu žáků přijatých do jednotlivých oborů vzdělávání má Olomoucký kraj významnou převahu oproti ČR ve skupině oborů Strojírenství a strojírenská výroba, což jsou obory jedny z nejžádanějších na trhu práce. Naopak nejvýraznější podprůměrný podíl je ve skupině oborů Ekonomika a administrativa, což jsou naopak obory, z kterých pochází nejvíce nezaměstnaných absolventů (viz příloha č. 1).

Pokud se týká počtu absolventů, tyto se od roku 2006 stále snižují. V absolutních číslech vypadají počty absolventů takto:

1. Kategorie střední vzdělávání s výučním listem – v roce 2006 bylo 2621 absolventů, v roce 2010 bylo 1896 absolventů;
2. Kategorie středního odborného vzdělávání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem – v roce 2006 bylo 512 absolventů, v roce 2010 bylo 481 absolventů;
3. Kategorie středního odborného vzdělávání s maturitní zkouškou – v roce 2006 bylo 2703 absolventů, v roce 2010 bylo 2323 absolventů.

Učňovská stipendia

Ve vývoji **celkového počtu** nově přijímaných žáků ke vzdělávání navazujícímu na základní stupeň vzdělání docházelo k poklesu nově přijímaných ke střednímu vzdělávání s výučním listem, když podíl žáků přijímaných ve školním roce 2006/07 činil **34,3 %** a v roce 2010/11 činil **32,5 %**.

Na výše uvedenou skutečnost zareagoval Olomoucký kraj zavedením učňovských stipendií Olomouckého kraje. Učňovská stipendia jsou hrazena z rozpočtu Olomouckého kraje a jsou určena na podporu učebních oborů, které jsou v souladu s požadavky trhu práce. Podpora se vztahuje jak na žáky škol zřizovaných krajem, tak i na žáky podporovaných oborů na soukromých školách (viz příloha č. 2).

Pokud se týká srovnání s ostatními kraji České republiky, statistické materiály Národního ústavu odborného vzdělávání konstatují, že „ve všech krajích klesl v posledním roce počet absolventů středního vzdělávání s výučním listem. Výjimku tvoří **Olomoucký kraj**, kde jejich počet zůstal přibližně stejný“.

V oblasti vzdělávací nabídky bude Olomoucký kraj pokračovat ve schvalování rozsahu nabídky studijních a učebních oborů jednotlivých škol tak, aby tato vzdělávací nabídka odpovídala požadavkům trhu práce. Rada Olomouckého kraje při stanovování výkonů vycházela z předpokladů úřadů práce o zaměstnanosti a uplatnitelnosti absolventů středních škol a závěrů jednání Rady pro rozvoj lidských zdrojů a Výboru pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost Zastupitelstva Olomouckého kraje. Úřad práce v Olomouci pro potřeby odboru školství, mládeže a tělovýchovy zpracovává údaje o počtech absolventů jednotlivých středních škol v členění dle trvalého bydliště a pravidelně informuje o počtech absolventů škol Olomouckého kraje, kteří po ukončení střední školy nenašli uplatnění na trhu práce, a zůstali tak v registraci místně příslušného úřadu práce.

V souladu s Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2011 je třeba konstatovat, že střední školství stojí před nejhlubším propadem příslušné věkové skupiny odpovídající segmentu středního školství. Je zřejmé, že v případech, kdy zřizovatelé škol nepřistoupí k určitému zásahu do struktury nabízených oborů, mnohé z oborů, které již dnes nebyly dost atraktivní, budou mít vážné problémy se udržet bez zvýšených ekonomických zásahů.

V následujících letech dojde k dalšímu zásadnímu poklesu populace ve věku segmentu středních škol. **Demografický pokles bude v Olomouckém kraji vrcholit v roce 2016, kdy dojde ve srovnání s rokem 2009 k poklesu počtu žáků středních škol o 28 %.**

Z výše uvedeného je zřejmé, že v následujících letech musí dojít k určitému zásahu do struktury nabízených oborů tak, aby odpovídala nejen poptávce ze strany absolventů základních škol, ale i uplatnitelnosti na trhu práce.

Při změnách ve struktuře vzdělávací nabídky škol bude přihlíženo k:

- a. podpoře oborů s technickým zaměřením, v případě přírodovědných oborů pak těch, jejichž absolventi nemají problémy s uplatněním na trhu práce;
- b. potřebnému minimálnímu počtu žáků v denní formě vzdělávání k dosažení ekonomické efektivity (a zachování pedagogické úrovně) vzdělávání;
- c. dlouhodobému zájmu o obory nabízené školou a úspěšnosti žáků školy u maturitní zkoušky;
- d. skutečnosti, zda škola realizuje celoživotní vzdělávání a rekvalifikace;
- e. kladnému hodnocení školy v inspekční zprávě ČŠI (např. alespoň v jednom bodu hodnocení příklad dobré praxe).

Kritéria kvantitativního rozvoje regionálního školství:

- a. do struktury oborů odborného vzdělávání s maturitní zkouškou i výučním listem zařadit nebo kapacitně posílit jen takový obor, který bude odpovídat předpokládaným nebo očekávaným dlouhodobým budoucím potřebám trhu práce, a který bude nahrazovat jiný aktivní nevyhovující obor vzdělání;
- b. při redukci kapacit středního vzdělávání utlumit obory, jejichž absolventi vykazují výrazně vyšší míru nezaměstnanosti, než je průměr kraje; obory, do kterých se více než 3 roky nepřijímalo, budou ve smyslu ustanovení školského zákona vymazány, pokud v těchto oborech neprobíhá rekvalifikace podle zvláštního zákona;
- c. důsledně projednávat strukturu a kapacitu otevíraných oborů vzdělání v poradních orgánech kraje;
- d. zachovat stávající nabídku nadregionálních oborů a dále ji rozšiřovat jen v opodstatněných případech;
- e. podporovat zařazení učebních a studijních oborů určených pro smyslově postižené;
- f. podporovat dvouoborové třídy nedostatkových učebních oborů na trhu práce, avšak s počty žáků, které budou pro obor ekonomicky únosné;
- g. primárně podporovat otevírání oborů vzdělání „E“ na školách samostatně zřízených pro žáky se zdravotním postižením a utlumovat otevírání tříd těchto oborů na běžných středních školách;
- h. podporovat otevírání takových oborů nástavbového studia, které navazují v rámci školy na konkrétní učební obory.
- i. s ohledem na demografický pokles každoročně sledovat, aby se podíl přijatých žáků do oborů středního vzdělávání s výučním listem pohyboval kolem 30 %;
- j. nenavyšovat kapacitu soukromých a církevních středních a vyšších odborných škol;
- k. v případě poklesu podílu přijatých žáků do oborů středního vzdělávání s výučním listem pod 30 % utlumit studijní obory s dlouhodobě vysokou mírou neuplatnitelnosti absolventů na trhu práce.

Počet žáků středních škol se dlouhodobě snižuje. Na tuto situaci je třeba reagovat a stanovit kritéria přijímání do středních škol v Olomouckém kraji. Bude třeba nalézt přiměřený kompromis mezi nabídkou vzdělávacích služeb na straně jedné a následnou uplatnitelností absolventů škol na straně druhé.

Kritéria přijímání do středních škol v Olomouckém kraji: :

- a. snížit podíl žáků na víceletých gymnáziích vůči počtu žáků druhého stupně základních škol na hodnotu do 10 %;
- b. udržovat poměr přijatých žáků maturitního a nematuritního studia v poměru 70 % : 30 %.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. podíl žáků odcházejících z 5. ročníků ZŠ do 8letých gymnázií a konzervatoří a ze 7. ročníků do 6letých gymnázií;
- b. podíl přijatých do oborů vzdělání středního vzdělávání vzhledem k absolventům povinné školní docházky;
- c. podíl nově přijatých do oborů vzdělání středního vzdělávání z populace 15letých;
- d. podíl přijatých žáků do jednotlivých druhů středních škol;
- e. podíl žáků přijatých do oborů vzdělání středního vzdělávání zakončených maturitní zkouškou;
- f. podíl žáků přijatých do oborů vzdělání středního vzdělávání nezakončených maturitní zkouškou.

2.2.2 Zvyšování profesionality a zlepšování pracovních podmínek pedagogických pracovníků

Postavení pedagogického pracovníka nabývá na významu zejména v období uskutečňování rozsáhlých reforem vzdělávání. Na pedagogické pracovníky jsou kladeny úkoly i v dalších oblastech – vytvoření příznivého klimatu ve třídě, škole, ve spolupráci s rodiči i širší veřejností, zvládnutí přílivu dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, případně imigrantů do třídy, zajištění sociální soudržnosti ve třídě a podpora tolerance, rozpoznání a odstranění šikany atd. Škála potřebných vlastností, znalostí a dovedností požadovaných od pedagogického pracovníka se tak neustále rozšiřuje. V současné době stoupá i nezbytnost pochopení obsahových změn ve výuce. Potřeba jejich přijetí vyvolává změny v potřebě dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, vyvstává nutnost jeho masivního zajištění. Současně vzniká tlak na příslušné fakulty vysokých škol, aby připravily nové studijní programy pro pedagogy podle potřeb jejich budoucích zaměstnavatelů v regionálním školství. V rámci Olomouckého kraje působí více institucí zajišťujících další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Olomoucký kraj se v oblasti podpory dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků zaměří především na:

- jazykově – metodické cizojazyčné vzdělávání všech úrovní,
- studium zaměřené na zvýšení odborných (včetně ICT, finanční gramotnosti) a manažerských dovedností vedení škol,
- zvyšování kompetencí učitelů v pedagogicko – psychologické práci,
- zpřístupnění DVPP malotřídním školám.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012-2016:

- a. podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků v Olomouckém kraji;
- b. podporovat zvýšení dostupnosti DVPP;
- c. podporovat vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené na moderní metody výuky, vzdělávání a výchovy, na oblast ICT, finanční gramotnosti;
- d. vytvořit podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků působících v oblasti dalšího profesního vzdělávání;
- e. metodicky a organizačně podporovat oblast oborových didaktik.
- f. podporovat zvyšování kompetencí učitelů v oblasti výchovně vzdělávacího procesu žáků pocházejících ze sociálně znevýhodněného prostředí a komunikace s rodiči.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. počet vedoucích pracovníků v oblasti školství, kteří absolvovali studium pro výkon funkce řídicích pracovníků škol;
- b. počet pedagogických pracovníků, kteří absolvovali DVPP a jiné odborné semináře.

2.3 STRATEGICKÉ NÁVRHY A ZÁMĚRY V JEDNOTLIVÝCH OBLASTECH VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ

2.3.1 Předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání v mateřských školách probíhá podle školních vzdělávacích programů, které vycházejí z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, který určil obsah, cíle a podmínky vzdělávání. Školní vzdělávací program vymezuje činnost mateřských škol s ohledem na jejich místní podmínky a možnosti. Důraz je kladen na výchovu a vzdělávání dětí před začátkem plnění povinné školní docházky, podporu individuálních potřeb dětí, výchově ke zdraví a na partnerskou spolupráci s rodiči dětí.

Oblast předškolního vzdělávání je ovlivněna růstem počtu narozených dětí. Kapacitní nedostatky se projevují zvláště ve větších městech a jejich okolí. V souvislosti s nedostatkem kapacit potřebných pro umístění dětí k předškolnímu vzdělávání v mateřských školách je třeba v lokalitách, kde je situace nejsložitější, navýšit kapacity stávajících mateřských škol, obnovit provoz mateřských škol, které

byly v minulých letech uzavřeny či zříditi mateřské školy nové. Odpovědnost za zřizování mateřských škol mají především obce a jejich samosprávy. Rozšíření nedostatečné kapacity v mateřských školách bude umožněno i fungováním tzv. firemních školek. V současné době provozuje v Olomouckém kraji činnost 368 mateřských škol, z tohoto počtu je 185 samostatných právních subjektů a činnost 183 mateřských škol vykonává jiný právní subjekt (většinou spojená základní a mateřská škola). Ve většině případů poskytují mateřské školy celodenní péči. Zřizovatelem mateřských škol jsou především územní samosprávné celky, mateřské školy zřizované církví a soukromé mateřské školy jsou zastoupeny v menším počtu.

Hodnocení podmínek vzdělávání ČŠI v MŠ s ohledem na naplňování DZ 2012:

- vzdělávání probíhá podle školních vzdělávacích programů, které deklarují osobnostní model vzdělávání, výchovu ke zdraví a zdravému životnímu stylu,
- materiální podmínky v MŠ umožňovali naplňování cílů předškolního vzdělávání,
- personální podmínky škol umožňovali naplňování stanovených cílů školních vzdělávacích programů. V rámci celoživotního profesního růstu se zvýšil podíl učitelek MŠ s vysokoškolským vzděláním,
- snížil se počet škol, které mohly vytvořit a nabídnout vhodné podmínky pro integraci dětí s různými speciálními vzdělávacími potřebami, a to převážně z důvodu vysokých počtů zapsaných dětí ve třídách.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012-2016:

- a. optimalizovat síť mateřských škol s ohledem na demografický vývoj ve spolupráci s obcemi jako jejich zřizovateli, podporovat vznik nových tříd nebo mateřských škol v lokalitách, kde je nedostatek kapacit k umístění dětí k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole;
- b. podporovat další vzdělávání a zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se zaměřením na oblast vnitřní evaluace a hodnocení individuálního rozvoje a vzdělávacích pokroků dětí nebo formou bakalářského studijního programu, např. Učitelství pro mateřské školy na PdF UP Olomouc. Začlenit do programu přípravy pedagogů působících v mateřských školách nebo do programu dalšího vzdělávání učitelů mateřských škol jazykovou přípravu tak, aby jejich působení při seznamování dětí s cizím jazykem bylo co nejkvalitnější;
- c. zajistit odbornou péči pro děti s lehčími vadami řeči v běžných třídách mateřských škol formou vyškolení pedagogických pracovníků pro logopedickou prevenci v jednotlivých mateřských školách;
- d. podporovat vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích u dětí mateřských škol, tam, kde jsou vhodné personální podmínky seznamovat děti přiměřeným způsobem jejich věku a možnostem s cizím jazykem;

- e. podporovat vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, rozvíjet spolupráci mateřských škol se speciálními pedagogickými centry nebo pedagogicko-psychologickými poradnami;
- f. v odůvodněných případech podporovat vznik tříd s alternativní pedagogikou;
- g. věnovat zvýšenou pozornost vzdělávání dětí před začátkem plnění povinné školní docházky, aby byl minimalizován počet dětí s odkladem školní docházky;
- h. metodicky a organizačně podporovat vznik tzv. firemních školek;
- i. v rámci naplňování Konceptce včasné péče o děti ze sociálně znevýhodňujícího prostředí podporovat rozvoj spolupráce mateřských škol s poskytovateli sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. počet pedagogických pracovníků mateřských škol s absolutoriem dalšího vzdělávání či zvýšením kvalifikace;
- b. zvyšování počtu mateřských škol s vybaveností výpočetní technikou a připojením na internet;
- c. počet tříd s alternativní pedagogikou;
- d. počet tříd pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami či tříd s integrovanými dětmi;
- e. počet zřízených tzv. firemních školek;

Přístup k předškolnímu vzdělávání

V posledních letech vzrůstá v mateřských školách počet 3–6 letých dětí, přičemž nárůst jejich počtu by měl dosáhnout maxima ve školním roce 2013/2014. Poté je předpokládán mírný pokles. Zájem o předškolní vzdělávání ze strany rodičů vyjadřuje podíl dětí, které mateřské školy navštěvují z celkového počtu dětí jednotlivých věkových kategorií v Olomouckém kraji: 33,89 % dětí mladších 3 let; 83,24 % dětí ve věku 3-4 let; 89,67 % dětí ve věku 3 let; 95,50 % dětí ve věku 5-6 let a dále pak 21,38 % dětí starších šesti let. Uvedené počty dětí vycházejí z celkového počtu dětí jednotlivých věkových kategorií k 31. 12. 2010 a počtu dětí navštěvujících mateřskou školu ve školním roce 2010/2011.

Z údajů platných pro školní rok 2010/2011 vyplývá, že naplněnost kapacit mateřských škol je 87,43 %. Během posledních let docházelo z důvodu vysoké poptávky zákonných zástupců dětí po předškolním vzdělávání, ke zvyšování maximálních kapacit mateřských škol v místech, kde poptávka po předškolním vzdělávání dětí převyšovala jejich možnou nabídku. Předpokládaný nárůst počtu dětí ve školním roce 2013/2014 by tedy již neměl být doprovázen významnými problémy s naplněností maximálních kapacit mateřských škol. Výjimkou mohou být lokality, kde došlo ke koncentraci mladých rodin s dětmi.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. podíl dětí navštěvujících mateřskou školu z celkového počtu dětí ve věkové skupině 5-6letých;
- b. podíl dětí navštěvujících mateřskou školu z celkového počtu dětí, a to ve věkových kategoriích 3-4leté, 5-6leté;
- c. délka docházky dětí do mateřských škol.

2.3.2 Základní vzdělávání

V Olomouckém kraji poskytuje k 1. 9. 2011 vzdělávání 296 základních škol, z toho 179 základních škol je plně organizovaných (tvořeno prvním i druhým stupněm) a 117 základních škol (39,5 %) tvoří jen první stupeň. Všechny základní školy v Olomouckém kraji navštěvuje 48 559 žáků, kteří se vzdělávají v samostatných třídách nebo ve třídách spojených ročníků. V základních školách tvořených pouze prvním stupněm se vzdělává 3 880 žáků z celkového počtu 28 663 žáků 1. stupně ZŠ.

Od 1. 9. 2011 probíhá výuka dle školních vzdělávacích programů již ve všech ročnících základních škol s oborem vzdělání 79-01-C/01 Základní škola a od 1. 9. 2010 probíhá výuka dle školních vzdělávacích programů v 1. a 7. ročníku základních škol s oborem vzdělání 79-01-B/01 Základní škola speciální. Na poradách s řediteli ZŠ a vedoucími odborů školství obcí s rozšířenou působností, stejně jako při jednáních se starosty obcí, byl kladen důraz na nutnost přistoupení k racionalizaci sítě základních škol s ohledem na demografický pokles a zavedení republikových normativů při financování škol. O naplňování uvedeného záměru svědčí pokles počtu škol v období 2007 až 2011 z 303 na 296.

V případě rušení nebo slučování malotřídních škol bude velmi důležité zvážit a posoudit všechna hlediska (např. dopravní obslužnost, využití kapacity školy, aprobovanost pedagogických pracovníků, materiálně technické vybavení školy, výchovné a vzdělávací výsledky školy, ale i to, že malotřídní školy se stávají střediskem kulturního i společenského dění v obci).

Jednou z možných alternativ, zcela běžných v evropských zemích, je tzv. svazkové školství, kdy zřizovatelem právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení je svazek obcí. Jedním z příkladů je zřízení svazkové školy ve formě školské právnické osoby Základní škola a Mateřská škola Údolí Desné, kterou zřizuje Svazek obcí údolí Desné. Zřízením této školy došlo k vytvoření společného školského systému více obcí, který zasahuje nejen do oblasti základního, ale i předškolního vzdělávání a do oblasti školských služeb. Společný školský systém zainteresovaným obcím efektivněji napomáhá využít prostorové kapacity objektů škol, sdružením finančních prostředků lze pozvednout vzdělávání na vyšší úroveň a v neposlední řadě je východiskem v místech, kde by jednotlivá obec nebyla svými silami schopna zachovat existenci školy. Olomoucký kraj bude rovněž akceptovat

evropský trend současných základních škol – rozvoj škol ve školy komunitní, které se stanou školami otevřenými, poskytujícími komunitní vzdělávání.

Základním školám byly poskytovány informace o možnostech doplnění či zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků v programech celoživotního vzdělávání. Kvalifikovanost pedagogických pracovníků 1. stupně základních škol v kraji činí 91,7 %, kvalifikovanost pedagogických pracovníků 2. stupně základních škol v kraji činí 92,8 %. Procento kvalifikovaných se tak za poslední sledované období roku 2011 oproti roku 2009 zvýšilo u pedagogických pracovníků 1. stupně základních škol o 1,6 %, u pedagogických pracovníků 2. stupně základních škol o 0,3 %.

V souvislosti s kurikulární reformou je důležité zvyšovat odbornost pedagogických pracovníků formou dalšího vzdělávání. Je třeba rozšířit nejen nabídku seminářů z oblasti osobnostní a sociální výchovy, týmové spolupráce, komunikačních dovedností, které vycházejí z nejnovějších poznatků o procesech učení, z vývojové a sociální psychologie a z moderní pedagogiky, ale i zvýšit úroveň jazykového vzdělávání učitelů. Prioritní bude zejména zpřístupnění dalšího vzdělávání pedagogickým pracovníkům základních škol s prvním stupněm.

Nadále budeme podporovat v odůvodněných případech vznik tříd s alternativní pedagogikou a organizování kurzů k doplnění základního vzdělání. Podmínkou podpory alternativního vzdělávání je dostatečný zájem o tyto formy vzdělávání ze strany veřejnosti. Olomoucký kraj bude také nadále podporovat rozvoj sítě škol podporujících zdraví.

V dalším období budeme vytvářet podmínky pro zapojování základních škol a pedagogů do evropských rozvojových programů.

Olomoucký kraj věnuje v oblasti základního školství velkou pozornost zjišťování výsledků vzdělávání. Vzhledem k této skutečnosti kraj reflektuje záměr MŠMT pravidelně zjišťovat výsledky vzdělávání žáků 5. a 9. tříd. Výsledky testování by měly sloužit pro potřeby vlastního hodnocení školy a orientaci žáků ve vlastních znalostech, dovednostech a předpokladech pro studium na středních školách. Střední školy by pak měly mít možnost využívat zpracované soubory testů pro vlastní přijímací řízení.

Hodnocení podmínek vzdělávání ČŠI v ZŠ s ohledem na naplňování DZ 2008:

- vzdělávání probíhá podle školních vzdělávacích programů, které byly zpracovány podle požadavků školského zákona. Plně v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání (RVP ZV) však byla pouze část z nich. Většinou s ním byly jen v částečném souladu,
- školy postupně zlepšují své materiální vybavení z prostředků zřizovatele i zapojením do různých projektů a grantů,
- vzdělávání je většinou zajišťováno učiteli s náležitou odbornou kvalifikací. Vzdělávací strategie škol, materiální podpora, zvolené učební metody a formy

práce vedly ve většině případů k aktivnímu rozvíjení a prohlubování žákovských kompetencí,

- mechanismy pro podporu vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami jsou ve většině škol vytvořeny a individuální péče o tyto žáky je zajištěna.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012-2016:

- a. zkvalitnit ŠVP na školách tak, aby byly v souladu s RVP a lépe umožňovala mobilitu žáků a jejich přípravu na studium na středních školách;
- b. zvyšovat kvalifikovanost učitelů základních škol, zejména v oblasti výuky cizích jazyků a oborových didaktik;
- c. v odůvodněných případech a za podmínky dostatečného zájmu veřejnosti podporovat vznik tříd s alternativní pedagogikou na ZŠ;
- d. podporovat organizování kurzů k doplnění základního vzdělání základními školami;
- e. podporovat přípravu žáků, kteří jsou dětmi osob se státní příslušností členského státu EU, k jejich začlenění do základního vzdělávání;
- f. podpora vzniku škol zřizovaných svazky obcí;
- g. podporovat zavedení anglického jazyka jako prvního cizího jazyka od 3. ročníku základní školy;
- h. monitorovat výsledky žáků 5. a 9. tříd základních škol na území kraje a na jejich základě jednat se zástupci zřizovatelů o krocích vedoucích k zachování úrovně vzdělávání na základních školách.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. počet tříd s alternativní pedagogikou;
- b. počet kurzů k doplnění základního vzdělávání;
- c. počet pedagogických pracovníků základních škol s odpovídající kvalifikací;
- d. počet začleněných žáků, kteří jsou dětmi osob se státní příslušností členského státu EU, do základního vzdělávání;
- e. počet ZŠ zřizovaných svazkem obcí;
- f. hodnocení ŠVP ze strany ČŠI;
- g. výsledky testování žáků 5. a 9. tříd.

Přístup k základnímu vzdělávání

Počet šestiletých dětí v Olomouckém kraji bude do roku 2015/2016 vzrůstat a měl by se zvýšit o téměř 21 % proti roku 2010/2011. Celkový počet 6–14letých dětí bude stoupat a zvýší se v roce 2015/2016 o téměř 5 487 dětí. Věková skupina dětí 6–10 let, příslušná 1. stupni základní školy, se do roku 2015/2016 zvýší o 5 768 žáků, což je necelých 21 %, ale ve věkové skupině 11–14 let, příslušné 2. stupni základní školy, klesnou počty dětí do roku 2015/2016 o 281 žáků, což je 1,2 %. V úbytku žáků 2. stupně se projeví i odchody žáků do šestiletých a osmiletých gymnázií.

Na prvním stupni základních škol došlo v minulých letech v Olomouckém kraji ke zvyšování počtu pedagogických pracovníků v souvislosti se zvyšováním počtu žáků, nakonec se počet žáků na 1 učitele ustálil na průměru 16 žáků. Na druhém stupni základních škol však docházelo k poklesu počtu žáků – počet žáků na 1 učitele se v roce 2010/11 pohyboval na průměru 11 žáků. Vzhledem ke klesající tendenci počtu žáků na 2. stupni se bude počet žáků na jednoho učitele ještě snižovat.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. podíl nově přijatých žáků do základního vzdělávání ve věku 7 a více let ze všech nově přijatých do základního vzdělávání;
- b. počet žáků základních škol z věkové skupiny 6–14letých;
- c. podíl žáků, kteří ukončili školní docházku v nižším než 9. ročníku.

2.3.3 Střední vzdělávání

Střední školy se člení na gymnázia (G), střední odborné školy (SOŠ) a střední odborná učiliště (SOU). Poskytují všeobecné vzdělání, které je společné všem středním školám a odborné vzdělání, které je diferencováno podle zvolených oborů vzdělání. Střední školy umožňují žákům získat střední vzdělání, střední vzdělání s výučním listem a střední vzdělání s maturitní zkouškou. Absolventi oborů ukončených závěrečnou zkouškou mají možnost pokračovat v nástavbovém studiu v denní, večerní nebo dálkové formě a tím získat střední vzdělání s maturitní zkouškou. Případně mohou pokračovat ve zkráceném studiu pro získání středního vzdělání s výučním listem v jiném oboru vzdělání. Absolventi oborů ukončených maturitní zkouškou mají možnost přihlásit se ke studiu na vysokých školách, vyšších odborných školách, do jednoletých jazykových kurzů, případně ke zkrácenému studiu pro získání středního vzdělání s výučním listem nebo maturitní zkouškou v jiném oboru vzdělání.

Olomoucký kraj bude věnovat pozornost zapojení středních škol do Regionální inovační strategie, které je věnována pozornost v kapitole terciární vzdělávání a jejímž cílem je podpora zvyšování konkurenceschopnosti místní ekonomiky.

Pozornost bude nadále věnovat Olomoucký kraj hodnocení práce ředitelů škol a školských zařízení. V Olomouckém kraji jako prvním a dosud jediném ze všech krajů probíhá již od roku 2002 periodické hodnocení práce ředitelů škol a školských zařízení. Pravidelně v 4letých cyklech byli ředitelé postupně podrobeni hodnocení své práce. Vzhledem k této skutečnosti můžeme konstatovat, že vedení škol v Olomouckém kraji pracuje na vysoké úrovni.

Hodnocení podmínek vzdělávání ČŠI v SŠ s ohledem na naplňování DZ 2008:

- vzdělávání probíhá ve většině škol již dle školních vzdělávacích programů, které byly zpracovány podle požadavků školského zákona. Ve zbývající části škol tyto programy pedagogické sbory vytvářejí,
- školy se ve velké míře zapojily do příprav na novou maturitní zkoušku, dle jejích požadavků upravují své školní vzdělávací programy,
- střední školy postupně zlepšují své materiální vybavení z prostředků zřizovatele i zapojením do různých projektů a grantů,
- vzdělávací strategie a postupy uplatňované přímo ve vyučovacím procesu i v rámci dalších aktivit organizovaných školami se výrazně nezměnily. Nebyl zaznamenán výrazný pokrok v užívání aktivizujících metod a forem vzdělávání,
- mimořádně nadané žáky školy nevykazovaly, pro zabezpečení rozvoje nadání žáků vytvářela gymnázia i střední odborné školy podmínky zařazováním volitelných předmětů, účastí na soutěžích, olympiádách atd.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012-2016:

- a. zlepšit vybavenost a podmínky pro studium (budování odborných učeben, sportovišť, prostorů pro projektovou výuku a mimoškolní činnost);
- b. realizovat periodické hodnocení ředitelů škol a školských zařízení;
- c. realizovat kroky, které povedou ke srovnatelné úrovni v přijímacím řízení na obdobných typech škol;
- d. podporovat zapojení škol do Regionální inovační strategie Olomouckého kraje;
- e. vytvářet podmínky na středních školách pro systémový projekt UNIV (uznávání výsledků neformálního a informálního vzdělávání) a tím významně rozšířit nabídku celoživotního vzdělávání na tomto typu odborných škol;
- f. podpořit zefektivnění procesu vlastního hodnocení škol účelnou metodikou procesu a vhodnými autoevaluačními nástroji;
- g. podporovat spolupráci škol s odborníky z praxe;
- h. podporovat technické a přírodovědné odborné vzdělávání využíváním tzv. šablon, tedy předpřipravených typizovaných projektů, které jsou financovány metodou „unit costs“ (prostřednictvím programu „EU peníze školám“);
- i. podporovat jazykové vzdělávání ve školách prostřednictvím programu „EU peníze školám“;
- j. podporovat mimořádně nadané děti, žáky a studenty, např. formou ocenění Talent Olomouckého kraje.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. počet středních škol zapojených do systémového projektu UNIV (uznávání výsledků neformálního a informálního vzdělávání), respektive počet středních škol zapojených do systému ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání;
- b. realizovaná periodická hodnocení ředitelů škol a školských zařízení;

- c. zavedení systému, který povede ke stanovení srovnatelné úrovně v přijímacím řízení na obdobných typech škol;
- d. počet škol zapojených do Regionální inovační strategie Olomouckého kraje;
- e. počet vybudovaných odborných učeben, sportovišť, prostorů pro projektovou výuku a mimoškolní činnost;
- f. počet nadaných dětí, žáků a studentů podpořených např. formou ocenění Talent Olomouckého kraje.

2.3.3.1 Gymnázia

Gymnaziální vzdělávání bude i nadále maturitním oborem, který je optimální pro přípravu ke studiu na vysokých školách. Je to dáno tím, že učební plány gymnázií umožňují kvalitní všeobecné vzdělání. Tuto univerzalitu všeobecného vzdělání mohou absolventi úspěšně využít na vysokých školách všech zaměření. Dá se očekávat, že mezi maturitními obory budou ze strany žáků i nadále preferovány gymnaziální obory na úkor ostatních středních škol s ohledem na demografický propad počtu žáků ve věku 15–19 let. To s sebou nese nebezpečí dalšího snižování kvality vzdělávání na gymnáziích. Síť těchto škol je na území kraje hustá, přesto se ohledem na širší souvislosti uvedené v dlouhodobém záměru neuvažuje o výrazném snížení počtu gymnázií. Upřednostněna bude spíše forma sloučení, a to s jiným gymnáziem, případně s jinou střední školou v rámci jednoho města, výjimečně mikroregionu. Je však nežádoucí počet gymnázií navyšovat.

Důslednou regulaci bude nutno uplatňovat zejména při omezování počtu žáků přijímaných na osmiletá a šestiletá gymnázia u všech zřizovatelů. Další masivní odliv žáků ze základních škol do víceletých gymnázií by se negativně promítl do kvality vzdělávání na 2. stupni základních škol. Podíl počtu žáků na víceletých gymnáziích vůči počtu žáků druhého stupně základních škol by měl být udržen v rozpětí celorepublikových 5–10 %. Je zároveň důležité udržet standard kvality víceletých gymnázií jako výběrových škol.

Zvýšení kvality žáků přijímaných na gymnázia může napomoci také připravovaný systém plošného hodnocení výsledků vzdělávání žáků na úrovni 5. a 9. ročníků základních škol. Také nově zavedená forma maturitní zkoušky může významně ovlivnit kvalitu vzdělávání v gymnáziích. Výsledky maturitních zkoušek poté budou mít vliv na zájem žáků základních škol o jednotlivá gymnázia. Lze očekávat, že si žáci budou volit gymnázia s dobrými výsledky a postupně bude omezován zájem o školy s horšími výsledky. Náročnost maturitní zkoušky tak může příznivě ovlivnit také budoucí volbu oboru vzdělání uchazečů. S předpokládaným nárůstem počtu neúspěšných žáků u maturitních zkoušek lze očekávat postupný odliv těchto žáků k nematuritním oborům.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012-2016:

- a. nerozšiřovat síť gymnázií v kraji s cílem udržet kvalitu gymnaziálního vzdělávání;
- b. zachovat vysokou úroveň víceletých gymnázií jako výběrových škol;

- c. sledovat a vyhodnocovat výsledky žáků gymnázií u maturitních zkoušek a přijmout opatření zajišťující kvalitu gymnaziálního vzdělávání;
- d. podporovat bilingvní gymnázia.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. struktura Školních vzdělávacích programů jednotlivých gymnázií;
- b. výsledky maturitní zkoušek žáků gymnázií v kraji v celorepublikovém srovnání;
- c. procento žáků vzdělávaných na víceletých gymnáziích, procento přijímaných žáků na víceletá gymnázia;
- d. počet žáků na bilingvních gymnáziích.

2.3.3.2 Střední odborné školy

Do sítě odborných škol se řadí obchodní akademie, zdravotnické školy, hotelové školy, průmyslové školy, zemědělské školy, pedagogické školy, umělecké školy a lesnické školy. Uplatnění absolventů je velmi široké v oblastech výrobní i nevýrobní sféry, v průmyslové nebo živnostenské sféře. Pro řadu absolventů je toto vzdělání přípravou ke studiu na vysokých nebo vyšších odborných školách.

Některé střední školy mají svým zaměřením nebo vyučovaným oborem výrazně nadregionální charakter. Tyto školy nazýváme školami solitérními. V Olomouckém kraji to jsou obory pedagogické, lesnické, oděvní, technologie potravin, polygrafie, poštovní, sociální péče, požární ochrany, některé zdravotnické obory vzdělání aj.

Vzhledem k demografické situaci, stabilizované síti středních odborných škol a pestré nabídce oborů nebude Olomoucký kraj navyšovat počet subjektů odborného školství ani nijak výrazně navyšovat počty otevřených tříd.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012-2016:

- a. podporovat prezentaci nabídky vzdělávacích programů solitérních škol z Olomouckého kraje i nad rámec kraje;
- b. podporovat rozvoj technických oborů na školách poskytujících vzdělávání v oborech ukončených maturitní zkouškou;
- c. sledovat a vyhodnocovat výsledky žáků středních odborných škol u maturitních zkoušek a přijmout opatření zajišťující kvalitu středního odborného vzdělávání;
- d. podporovat otevírání pouze oborově zaměřeného nástavbového studia;
- e. nerozšiřovat síť středních odborných škol.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. účast solitérních škol na prezentačních výstavách nabídek středních škol mimo území Olomouckého kraje;
- b. výsledky žáků středních odborných škol u maturitních zkoušek;
- c. nabízené nástavbové obory;
- d. počet středních odborných škol.

2.3.3.3 Střední odborná učiliště a Odborná učiliště

Soustavu učňovského školství tvoří:

A) střední odborná učiliště (SOU), která připravují žáky pro výkon dělnických povolání v učebních oborech a pro výkon některých náročných dělnických povolání a některých technickohospodářských činností provozního charakteru ve studijních oborech;

B) odborná učiliště (OU), která připravují pro výkon povolání odpovídajících příslušnému učebnímu oboru. Mohou též poskytovat přípravu pro výkon jednoduchých činností žáků, kteří jsou schopni samostatně pracovat, ale jejichž pracovní a společenské uplatnění musí být řízeno jinými osobami. Do odborného učiliště se přednostně přijímají žáci, kteří úspěšně ukončili devátý ročník základní školy vyučující podle RVP ZV, přílohy upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením (dříve zvláštní škola). V Olomouckém kraji existují krajská odborná učiliště jednak jako součásti středních škol, jednak jako samostatné subjekty.

Olomoucký kraj bude nadále pokračovat v restrukturalizaci vzdělávací nabídky tohoto typu středních škol, jejímž cílem bude vytvářet vzdělávací nabídku učebních oborů, která bude dobře materiálně zajištěna, bude mít podporu sociálních partnerů na trhu práce a bude vycházet z dlouhodobých předpokladů uplatnitelnosti na trhu práce. Takové oborové seskupení bude efektivním příjemcem veřejných prostředků podporujících kvalitu odborné přípravy.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012-2016:

- a. ponechat segment učňovského školství v rozsahu potřeb trhu práce a regionu;
- b. vypracovat motivační systém pro zaměstnavatele umožňující odbornou praxi žákům středních škol;
- c. podporovat nedostatkové a ojedinělé obory v rámci kraje (např. formou stipendií);
- d. podporovat standardizaci závěrečných zkoušek učebních oborů ve spolupráci škol a NÚOV;
- e. ve spolupráci s Hospodářskou komorou podporovat programy, které zvyšují kvalitu učebních oborů a prestiž řemesla;
- f. dlouhodobě podporovat veškeré aktivity vedoucí ke zvýšení počtu žáků v učňovském školství v oborech perspektivních na trhu práce.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. uplatnitelnost absolventů jednotlivých oborů vzdělání s výučním listem a s maturitní zkouškou na trhu práce v regionu;
- b. počet přijímaných žáků v těchto oborech vzdělání s ohledem na potřeby trhu práce a regionu;

- c. počet škol a žáků v jednotlivých oborech vzdělání zapojených do spolupráce s NÚOV při standardizaci závěrečných zkoušek;
- d. počet škol zapojených do spolupráce na projektech s Hospodářskou komorou a profesními sdruženími, např. možnost získání „Osvědčení Hospodářské komory ČR pro úspěšné absolventy jednotlivých oborů vzdělání“;
- e. počet žáků v učňovském školství.

2.3.4 Konzervatoř

Roku 2008 byla v Olomouci zahájena výuka na Konzervatoři Evangelické akademie. Přemístěním konzervatoře z Kroměříže do krajského města, získala Olomouc instituci, která se výrazně podílí na kulturním dění v Olomouckém kraji.

Konzervatoř, jakožto specifický typ školy, kde se rozvíjejí znalosti a dovednosti žáků v oblasti uměleckého vzdělání, připravuje žáky pro výkon náročných uměleckých a umělecko-pedagogických činností. Konzervatoř poskytuje čtyřletý vzdělávací program, po jehož úspěšném ukončení dosáhne žák středního vzdělání zakončeného maturitní zkouškou, a šestiletý cyklus vyššího odborného vzdělávání, kdy absolvent získá oprávnění používat za jménem titul „DiS.“ (diplomovaný specialista).

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012-2016:

- a. podpořit realizaci vzdělávacích programů v konzervatoři;
- b. nenavyšovat počet konzervatoří.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. počet vzdělávacích programů realizovaných na konzervatoři v Olomouckém kraji;
- b. počet konzervatoří.

2.3.5 Terciární vzdělávání

Vyšší odborné školy (VOŠ) poskytují všeobecné i odborné vzdělání a praktickou přípravu pro výkon náročných činností. Studium se ukončuje absolutoriem, absolvent získá vyšší odborné vzdělání a je oprávněn používat za jménem titul „DiS.“ (diplomovaný specialista).

Vyšší odborné školy vycházejí z tradic dřívějšího pomaturitního studia, proto také většina VOŠ koexistuje se středními odbornými školami. V Olomouckém kraji je do rejstříku škol a školských zařízení zapsáno celkem 8 VOŠ, z toho 4 jsou zřizované krajem, 2 církevní a 2 VOŠ zřizované soukromými subjekty. VOŠ působí v okresech Olomouc, Přerov a Šumperk. Všechny VOŠ mají jako svoji součást střední školu, jedinou výjimkou je církevní VOŠ Caritas, která působí jako samostatný subjekt.

Olomoucký kraj usiluje také o transformaci vhodných VOŠ do vysokoškolských struktur. Příkladem je Memorandum o spolupráci při transformaci výuky nelékařských oborů, ke kterému přistoupily: Olomoucký kraj, Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta zdravotnických věd a Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Emanuela Pöttinga, Olomouc, Pöttingova 2.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012-2016:

- a. ponechat v rejstříku škol a školských zařízení vyšší odborné školy s kvalitními a dobře personálně i materiálně zabezpečenými vzdělávacími programy;
- b. u škol, které budou splňovat podmínky, podporovat jejich snahu transformace a integrace do struktury vybrané vysoké školy, což řeší skupina pro výzkum a vysoké školství;
- c. u škol, které se vydají cestou zachování stávajícího stavu, podporovat rozvoj a další vzdělávání v rámci stabilizace sektoru VOŠ, což řeší skupina regionálního školství odboru vyššího odborného a dalšího vzdělávání MŠMT.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. počet VOŠ v kraji;
- b. počet VOŠ, které přistoupily k transformaci.

V Olomouckém kraji působí jedna univerzita, jež má veřejnoprávní statut. Univerzita Palackého v Olomouci uskutečňuje vzdělávání v bakalářských a magisterských studijních programech na 8 fakultách. Zákon o vysokých školách přiznává veřejným univerzitám práva k některým intelektuálním aktivům vytvořeným ze státních finančních zdrojů. To umožnilo univerzitě vytvořit technologický park a inovační centrum na podporu technologického rozvoje v oblasti biotechnologií.

V Olomouckém kraji mají dále sídlo dvě vysoké školy neuniverzitního typu - Moravská vysoká škola Olomouc a Vysoká škola logistiky o.p.s. Přerov.

Olomoucký kraj podporoval rozšíření vzdělávací nabídky vysokých škol, která je v souladu se základním strategickým dokumentem, Programem rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje a podporuje rozvoj takových oborů, jejichž absolventi mají vysokou míru uplatnitelnosti na trhu práce. Olomoucký kraj podporuje propagaci studijních oborů vysokých škol rozšířením spolupráce mezi Univerzitou a vysokými školami na straně jedné a středními školami na straně druhé např. podporou podávání společných projektů a účastí zástupců vysokých škol na pravidelných poradách ředitelů škol a školských zařízení zřizovaných Olomouckým krajem.

Olomoucký kraj zpracoval ve spolupráci se zástupci Univerzity Palackého v Olomouci, Moravské vysoké školy Olomouc, Vysoké školy logistiky Přerov, regionálních institucí zabývajících se podnikáním (Krajská hospodářská komora Olomouckého kraje, Regionální kancelář CzechInvest Olomouc, Regionální agentura

pro rozvoj Střední Moravy) a Statutárním městem Olomouc Regionální inovační strategii (dále jen RIS).

Cílem RIS je podpora zvyšování konkurenceschopnosti místní ekonomiky a tvorby kvalitních pracovních míst prostřednictvím systematického vytváření příznivých podmínek pro rozvoj inovačního podnikání a excelentního výzkumu v kraji.

Naplňování Regionální inovační strategie zajišťuje Sdružení OK4Inovace. Sdružení funguje jako regionální platforma, kde různorodé subjekty mohou společně komunikovat a systémově a efektivně koordinovat aktivity v oblasti inovací. Bude monitorovat legislativu a politiku v dané oblasti, získávat finanční prostředky na podporu inovací a inovačních procesů a v neposlední řadě bude inovační procesy propagovat formou prezentačních akcí. Mělo by především reagovat na změny v regionální ekonomice a inspirovat se i ze zahraničních zkušeností.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012-2016:

- a. podporovat činnost vysokých škol se sídlem na území Olomouckého kraje;
- b. spolupracovat s vysokými školami se sídlem na území Olomouckého kraje v rámci Regionální inovační strategie.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. výše finanční podpory vysokým školám se sídlem na území Olomouckého kraje;
- b. počet společných projektů.

2.3.6 Další vzdělávání

Význam dalšího vzdělávání v rámci celoživotního učení je v Olomouckém kraji vnímán jako významná priorita rozvoje. Je nutné získávat nové znalosti a dovednosti v rámci adaptace na měnící se životní podmínky. Potřeba kvalitního systému dalšího vzdělávání se zvyšuje také v důsledku potřeb zaměstnavatelů, kteří stále častěji nemohou na trhu práce najít pracovní sílu s vhodnou kvalifikací a další vzdělávání je cesta, jak takovou sílu v relativně krátkém časovém horizontu získat. Stejně tak se potřeba kvalitního dalšího vzdělávání zvyšuje také v souvislosti s neustále se zvyšujícím tempem rozvoje informačních a komunikačních technologií. Přesto Česká republika patří k zemím, které mají relativně nízké procento účastníků dalšího vzdělávání ve srovnání s ostatními zeměmi EU. K řešení této problematiky přispívá velkou měrou snaha transformovat školy na centra celoživotního učení a zmírnit tím dopady poklesu žáků na středních školách. K této transformaci škol pomáhají prostředky ze strukturálních fondů Evropské Unie.

Školy Olomouckého kraje se také aktivně zapojily do celonárodních projektů UNIV a UNIV 2 KRAJE. Cílem těchto projektů je proměna SŠ (především odborných) v centra celoživotního učení, tzn. otevřených institucí, které vedle počátečního vzdělávání budou nabízet i realizovat nejrůznější formy dalšího vzdělávání pro široké spektrum zájemců.

V průběhu právě běžícího projektu UNIV 2 KRAJE jsou realizovány aktivity, jejichž smyslem je vytvořit co možná nejvhodnější podmínky pro uvedenou změnu. 265 pedagogických pracovníků z 26 zapojených středních odborných škol se zúčastní řady vzdělávacích seminářů, na kterých budou rozvíjeny jejich vybrané profesní kompetence zejména v oblasti vzdělávání dospělých, projektování modulových vzdělávacích programů, celoživotního kariérového poradenství, marketingu dalšího vzdělávání, realizace rekvalifikací pro Úřady práce ale i pro zaměstnavatele a další uchazeče. Každá škola zapojená do projektu připraví ve spolupráci s vhodnými sociálními partnery nejméně 3 programy dalšího vzdělávání, z nich alespoň jeden bude v rámci projektu realizovat. Vznikne tak 78 nových rekvalifikačních programů, které budou nabídnuty zájemcům a uchazečům o získání nové nebo rozšíření stávající kvalifikace.

Síť škol v kraji bude mít vlastní webový systém, do kterého budou vkládány vytvořené programy dalšího vzdělávání; tyto systémy budou propojeny navzájem i s celostátním webem nabídky dalšího vzdělávání DAT a budou pak poskytnuty k využití zájemcům o další vzdělávání z řad zaměstnavatelů i široké veřejnosti.

Nositelem a koordinátorem činnosti této sítě škol je Centrum uznávání a celoživotního učení Olomouckého kraje, které poskytuje nabídku vzdělávacích služeb dospělým, zejména v souvislosti se zákonem č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání vedoucích k získání dílčích kvalifikací dle Národní soustavy kvalifikací.

Rozšířením nabídky dalšího vzdělávání ve středních školách dojde k hlubšímu propojení vzdělávacího systému se zaměstnavatelskou sférou ve vazbě na řešení situace na trhu práce. Do dalšího vzdělávání se prostřednictvím rekvalifikačních kurzů zapojí i řada uchazečů o zaměstnání evidovaných úřady práce v kraji.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012-2016:

- a. podporovat zapojení škol a školských zařízení zřizovaných Olomouckým krajem do oblasti dalšího vzdělávání prostřednictvím realizace vzdělávacích akcí pro veřejnost, zaměstnavatele a veřejnou správu (např. realizace rekvalifikačních kurzů) atd.;
- b. podporovat školy a školská zařízení v dobudování infrastruktury využívané pro účely dalšího vzdělávání;
- c. podporovat zapojení škol a školských zařízení do národních projektů a aktivit Centra uznávání a celoživotního učení Olomouckého kraje;
- d. podporovat činnost Centra uznávání a celoživotního učení Olomouckého kraje;
- e. podporovat projekty a aktivity stimulující poptávku po dalším vzdělávání;
- f. podporovat zapojení středních škol do systému ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání v rámci Národní soustavy kvalifikací a tím umožnit rozvoj nabídky dalšího vzdělávání a systému uznávání výsledků vzdělávání na tomto typu odborných škol.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. počet kurzů dalšího vzdělávání realizovaných školami a školskými zařízeními;
- b. počet projektů zaměřených na dobudování infrastruktury využívané pro účely dalšího vzdělávání;
- c. počet škol spolupracujících s Centrem uznávání a celoživotního učení Olomouckého kraje;
- d. počet realizovaných vzdělávacích aktivit Centra uznávání a celoživotního učení Olomouckého kraje.

2.3.7 Speciální vzdělávání

Součástí výchovně vzdělávací soustavy v Olomouckém kraji jsou mimo školy hlavního vzdělávacího proudu i školy speciální. Mateřské, základní i střední speciální školy poskytují díky využití speciálních metod, postupů, prostředků a forem výchovu a vzdělávání dětem a žákům (dále jen žáci) se zdravotním postižením či zdravotním znevýhodněním.

Mezi žáky se zdravotním postižením řadíme ty, kteří mají mentální, smyslové nebo tělesné postižení, žáky s vadami řeči, s více vadami, s autismem, s vývojovými poruchami učení nebo chování. Vzdělávání žáků nemocných a oslabených, kteří jsou umístěni ve zdravotnických zařízeních, zajišťují školy při zdravotnických zařízeních.

Speciální vzdělávání je poskytováno žákům, u kterých byly speciální vzdělávací potřeby zjištěny na základě speciálně pedagogického, popřípadě psychologického vyšetření školským poradenským zařízením a jejich rozsah a závažnost jsou důvodem k zařazení do režimu speciálního vzdělávání.

Ve školním roce 2010/2011 bylo v Olomouckém kraji vzděláváno 6 244 dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením, přičemž téměř polovina z nich formou integrace do běžných škol. Jejich úspěšnému začlenění napomáhá okolo 250 asistentů pedagoga.

Častá volba integrované formy výuky u žáků se zdravotním postižením vede k dlouhodobému poklesu naplněnosti speciálních škol. Z tohoto důvodu bude nutné sledovat aktuální stav a v případě dalšího úbytku žáků ve speciálních školách zpracovat návrh řešení situace speciálního školství v Olomouckém kraji.

V roce 2009 bylo zaregistrováno Sdružení speciálních škol a zařízení Olomouckého kraje, tedy sdružení fyzických a právnických osob, které vystupuje jako odborný konzultant krajské správy a samosprávy v oblasti školské politiky.

Hodnocení podmínek vzdělávání ČŠI v oblasti speciálního školství s ohledem na naplňování DZ 2012:

- došlo k rozšíření nabídky oborů středního vzdělání, ale i k navýšení kapacity u stávajících oborů vzdělání,

- proběhla optimalizace speciálních škol, přesto zůstal zachován dostatečný počet škol dostupných pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením či zdravotním znevýhodněním,
- došlo k nárůstu počtu speciálních tříd při běžných školách,
- ve speciálních školách byl snížen počet otevíraných tříd.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012-2016:

- a. podporovat návaznost SOU, OU a PrŠ na ZŠ praktické a ZŠ speciální, včetně podpory zřízení nových učebních oborů v oblastech, kde je jich nedostatek;
- b. v souladu s reálnými potřebami Olomouckého kraje optimalizovat síť škol a školských zařízení pro děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami;
- c. podporovat práci Sdružení speciálních škol a zařízení Olomouckého kraje;
- d. napomáhat sjednocení podmínek pro vzdělávání dětí s hlubokým mentálním postižením.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. celkový počet dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením, kterým je poskytováno vzdělávání v Olomouckém kraji;
- b. počet dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením vzdělávaných formou integrace v běžných školách;
- c. počet speciálních škol.

2.3.8 Základní umělecké školy

Základní umělecké školy (ZUŠ) poskytují základy uměleckého vzdělávání v oboru hudebním, tanečním, literárně-dramatickém a výtvarném. Vzdělávání v ZUŠ je nezbytným předpokladem a východiskem pro další odborné studium na konzervatořích, vyšších odborných a vysokých školách s uměleckým a pedagogickým zaměřením. Zajišťují komplexní rozvoj uměleckého vzdělávání dětí, mládeže a dospělých a rozvoj jejich přirozeného talentu. Plní společensky přínosnou sociální prevenci negativních společenských jevů od předškolního věku až po dospělost. V souladu s platnou legislativou jsou ZUŠ zřizovány krajem (17), městy či obcemi (7) a soukromými subjekty (2).

Současná hustota sítě škol i jejich oborové rozvrstvení v Olomouckém kraji dlouhodobě odpovídá požadavkům veřejnosti. S ohledem na možnosti profilace a specializace jednotlivých škol, která bude umožněna od 1. 9. 2012 prostřednictvím zahájení výuky podle školních vzdělávacích programů, se nepředpokládá další rozšiřování míst poskytovaného vzdělávání, vyjma zřizování odloučených pracovišť již stávajících ZUŠ s ohledem na složitou dopravní obslužnost. Pokračující zlepšování vzdělávacího prostředí a prostorových podmínek škol tak bude řešeno v rámci již existujících kapacit.

Hodnocení podmínek vzdělávání ČŠI v oblasti základního uměleckého školství s ohledem na naplňování DZ 2012:

- školy se postupnou inovací obsahu vzdělávání připravují na realizaci kurikulární reformy v uměleckém vzdělávání,
- zvyšuje se kvalita a úroveň materiálně-technického zabezpečení základních uměleckých škol,
- prostřednictvím různých informačních kanálů jsou veřejnost i partneři informováni o výrazné úspěšnosti žáků,
- zvyšuje se zájem žáků a rodičů o vzdělávání v základních uměleckých školách.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012-2016:

- a. řešit komplexně oblast uměleckého školství, a to v souladu s jejich aktivitami v rámci měst a obcí, a připravit podmínky na jejich převedení do zřizovatelských kompetencí na základě vzájemné dohody;
- b. nerozšiřovat místa poskytovaného vzdělávání, vyjma zřizování odloučených pracovišť již stávajících ZUŠ s ohledem na složitou dopravní obslužnost v rámci stávající cílové kapacity;
- c. v rámci stability sítě ZUŠ podporovat případné přesuny mezi kapacitami jednotlivých oborů v rámci stávající cílové kapacity škol;
- d. s ohledem na dosavadní vývoj nezvyšovat kapacity ZUŠ;
- e. nerozšiřovat stávající síť ZUŠ o další samostatné ZUŠ.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. cílové kapacity škol;
- b. počet nových míst poskytování vzdělávání pouze v rámci stávajícího rozpočtu a cílových kapacit škol;
- c. rozsah nabídky stávající sítě ZUŠ a uměleckých oborů;
- d. počet převedených ZUŠ na obce.

2.3.9 Školy a školská zařízení jiných zřizovatelů

Řada škol a školských zařízení v Olomouckém kraji je zřízena jiným zřizovatelem. Jsou to školy a školská zařízení zřízené městy a obcemi (v oblasti středního vzdělávání se jedná o 3 gymnázia), církvemi (zde se jedná o 5 mateřských škol, 1 základní školu, 2 střední školy, 2 vyšší odborné školy, 1 konzervatoř a 2 samostatně zřízená školská zařízení) a soukromými subjekty (zde se jedná o 13 mateřských škol, 10 základních škol, 21 středních škol, 2 vyšší odborné školy a 2 základní umělecké školy).

Jiní zřizovatelé se také podílejí na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Do výše uvedeného výčtu jsou zahrnuty soukromé školy samostatně zřízené pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, a to 4 mateřské školy, 7 základních škol a 5 středních škol.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zřizuje v Olomouckém kraji 1 dětský diagnostický ústav, 3 dětské domovy se školou, 4 výchovné ústavy, 5 základních škol, 4 střední školy a 1 mateřskou školu, základní školu a střední školu pro sluchově postižené děti a žáky.

Z výše uvedeného výčtu je patrné, že školy a školská zařízení jiných zřizovatelů se poměrně významným způsobem podílejí na vzdělávání v Olomouckém kraji, a to i na středním vzdělávání.

Na školství v Olomouckém kraji se pohlíží jako na celek. Účelem je adekvátní, kvalitativně i kvantitativně efektivní síť škol na území kraje, která bude co do objemu i struktury plně vyhovovat potřebám regionu a jeho plynulému rozvoji. Z tohoto pohledu je nutné usilovat o to, aby školy jiných zřizovatelů akceptovaly střednědobé návrhy a záměry dlouhodobého záměru a snažily se naplňovat cíle této strategie. Zástupci škol jiných zřizovatelů jsou členy poradních orgánů Olomouckého kraje pro oblast školství, především Výboru pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost Zastupitelstva Olomouckého kraje.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012-2016:

- a. pohlížet na školství v Olomouckém kraji jako na celek bez ohledu na zřizovatele a uplatňovat strategické návrhy a záměry z dalších oblastí DZ 2012 i na školy jiných zřizovatelů.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. počet středních a vyšších odborných škol jiných zřizovatelů v Olomouckém kraji;
- b. kapacity škol a počet klientů školských zařízení.

2.3.10 Jazykové školy

Jazykové školy jsou školská zařízení, která poskytují jazykové vzdělání v hlavních světových jazycích. Jsou zřizovány krajem, nebo jsou součástí krajské školy a v souladu s platnou legislativou jsou tyto školy označovány jako Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky. Jak už napovídá sám název, organizují státní jazykové zkoušky a v současné době i jednoleté kurzy cizích jazyků s denní výukou. Olomoucký kraj podpořil zařazení jazykových škol do přílohy č. 1 k vyhlášce č. 322/2005 Sb., o dalším studiu, v platném znění, podle které se toto studium považuje pro účely státní sociální podpory a důchodového pojištění za studium na středních a vysokých školách. Se změnou společenských a politických podmínek v posledních dvaceti letech dochází rovněž ke změně kritérií, požadavků a potřeb jazykového vzdělávání široké veřejnosti. Tuto skutečnost je třeba zohlednit i v profilaci Jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky v Olomouckém kraji. Vedle nabídky státních jazykových zkoušek, jejichž platnost je omezená pouze na Českou republiku, je třeba nadále podporovat a rozvíjet jazykové vzdělávání, které směřuje k absolvování mezinárodních standardizovaných zkoušek systému

ALTE (The Association of Language Testers in Europe) s mezinárodní uplatnitelností (uplatnění při pracovních a studijních pobytech v zahraničí). Dále je také možné využít odborného potenciálu jazykových škol v oblasti metodiky a cizojazyčného vzdělávání a podporovat jejich podíl na DVPP základních a středních škol, a to i učitelů nejazykových předmětů (zavádění metody CLIL apod.).

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012-2016:

- a. podporovat zachování jednoletých kurzů cizích jazyků na jazykových školách;
- b. podporovat spolupráci jazykových škol se zahraničními institucemi, univerzitou, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvem vnitra České republiky;
- c. podporovat jazykové školy v organizaci zkoušky A1 z českého jazyka pro trvalý pobyt;
- d. podporovat zachování stávající sítě jazykových škol.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. počet jednoletých kurzů cizích jazyků na jazykových školách;
- b. počet úspěšných absolventů mezinárodních zkoušek;
- c. počet jazykových škol.

2.3.11 Školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy

Mezi školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy patří diagnostické ústavy, dětské domovy, dětské domovy se školou a výchovné ústavy. Olomoucký kraj zřizuje dětské domovy, další zařízení tohoto typu jsou zřizována Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Dále se tedy věnujeme typu zařízení, ke kterému má kraj zřizovatelské kompetence.

2.3.11.1 Dětské domovy

Dětské domovy pečují o děti podle jejich individuálních potřeb. Ve vztahu k dětem plní zejména úkoly výchovné, vzdělávací a sociální. Účelem dětského domova je zajišťovat péči o děti s nařízenou ústavní výchovou, které nemají závažné poruchy chování. Tyto děti se vzdělávají ve školách, které nejsou ve většině případů součástí dětského domova. Do dětského domova mohou být umísťovány děti ve věku zpravidla od 3 do 18 let, setrvat v něm mohou dobrovolně nejvýše do 26 let.

V Olomouckém kraji jsou všechny dětské domovy rodinného typu. Důvodem je odlišné zaměření výchovné, vzdělávací a sociální práce s dětmi v domově, a tím lepší sociální integrace dětí do společnosti.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012-2016:

- a. vytvářet podmínky a podporovat vznik možnosti samostatného bydlení;

- b. v odůvodněných případech podporovat vznik elokovaných pracovišť stávajících dětských domovů (rodinné domy, byty ve stávající zástavbě...);
- c. v souladu s navrhovanou novelou zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, a transformací systému péče o ohrožené děti využít v případě zřizovatelských kompetencí kapacit některých ze stávajících dětských domovů (zejména ve větších městech) ke zřízení Středisek preventivních služeb zaměřených na poskytování služeb ambulantních, celodenních, internátních a terénních;
- d. posílit preventivní složky práce s ohroženými dětmi a jejich rodinami zejména přesunem části personálních kapacit do terénních služeb.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. počet mladých lidí samostatně ubytovaných v rámci dětského domova a mimo dětský domov;
- b. počet elokovaných pracovišť stávajících dětských domovů (rodinné domy, byty ve stávající zástavbě) a počet klientů dětských domovů, kteří tato pracoviště využívají;
- c. počet dětí a rodin, které využívají preventivní složky práce dětských domovů;
- d. počet dětí absolvujících během pobytu v dětském domově středoškolské, vyšší odborné nebo vysokoškolské vzdělání.

2.3.12 Zájmové vzdělávání

Zájmové vzdělávání poskytuje účastníkům (dětem, žákům a studentům, dále pak pedagogickým pracovníkům, zákonným zástupcům nezletilých účastníků a dalším fyzickým osobám) naplnění volného času různorodou zájmovou činností. Je upraveno zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. Zájmové vzdělávání se uskutečňuje ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání, především ve střediscích volného času, dále ve školních družinách a školních klubech.

2.3.12.1 Školní kluby a družiny

Školní kluby a školní družiny (dále jen ŠK, ŠD) patří mezi školská zařízení pro zájmové vzdělávání, která mohou zřizovat kraje, obce, soukromé osoby a církve. V Olomouckém kraji tato zařízení nejsou zřízena jako samostatné právní subjekty, činnost těchto zařízení vždy vykonává jiná právnická osoba.

ŠK a ŠD organizují zájmové vzdělávání především pro žáky základních škol před zahájením a po ukončení vyučování. Činnost těchto zařízení bývá zpravidla ukončena kolem 16. hodiny. Přesto však v některých případech mohou vytvářet konkurenční prostředí pro činnost středisek pro volný čas, proto bude Olomoucký kraj usilovat především o koordinaci vzdělávacích aktivit těchto zařízení.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012–2016:

- a. řešit komplexně volnočasové a zájmové vzdělávací aktivity zejména tím, že nebude nově podporovat plošné souběžné fungování školních klubů, školních družin a středisek volného času u jedné právnické osoby;
- b. nevytvářet nové konkurenční prostředí mezi jednotlivými druhy (typy) zařízení zejména tím, že nebude nově zařazovat zařízení pro zájmové vzdělávání u právnických osob v oblastech, kde je nabídka volnočasových aktivit dostatečná;
- c. podporovat činnosti stávajících zařízení.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. počet dětí využívajících nabídky ŠK a ŠD;
- b. nabídka jednotlivých druhů zařízení v oblasti volnočasových aktivit.

2.3.12.2 Střediska volného času

Střediska volného času (SVC) zaujímají dominantní postavení v oblasti zájmového vzdělávání. Jsou zřizována jako domy dětí a mládeže se zájmovou působností zahrnující širokou škálu zájmového vzdělávání, kterou lze uskutečňovat různými formami činností. Tyto se uskutečňují ve více oblastech zájmového vzdělávání nebo se zaměřují na konkrétní jednu oblast zájmového vzdělávání, a to jako stanice zájmových činností. Činnost středisek je určena pro děti, žáky, studenty, pedagogické pracovníky, popřípadě další osoby. Jedná se o významné subjekty mimoškolní výchovy a vzdělávání, organizátory účelného využívání volného času vykonávající činnost po celý školní rok, a to i ve dnech, kdy neprobíhá školní vyučování. Slouží jako významný prostředek k prevenci šíření rizikového chování u dětí a mládeže.

Olomoucký kraj v současné době disponuje stabilizovanou sítí středisek volného času zařazených do rejstříku škol a školských zařízení. Tu tvoří 18 zařízení, z toho 6 je zřizováno krajem, 9 obcemi, 1 soukromou osobou a 2 církví. Je evidentní, že typem a působností uvedených zařízení jde spíše o organizace místního, regionálního významu, a nikoliv krajského. Z tohoto důvodu je nutné v dlouhodobém horizontu projednat s příslušnými obcemi a městy jejich transformaci ve smyslu změny zřizovatele a tím zlepšit koordinaci všech aktivit (SVC, ŠD, ŠK) v oblasti zájmového vzdělávání.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012-2016:

- a. po dohodě s obcemi usilovat o přechod středisek volného času zřizovaných krajem, do zřizovatelské kompetence obcí;
- b. podporovat prezentaci příkladů dobré praxe v oblasti zájmového vzdělávání s využitím výstupů projektů OP VK;
- c. rozšiřovat nabídku spontánních aktivit, volně přístupných, nezávislých na pravidelné účasti dětí;

- d. podporovat vytvořenou strukturu aktivit SVČ, zkvalitňování zájmového vzdělávání a jeho dostupnost;
- e. vytvářet možnosti vícezdrojového financování SVČ.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. počet subjektů převedených z krajů na obce;
- b. počet žáků a studentů participujících na otevřené nabídce spontánních činností;
- c. objem finančních prostředků získaných z jiných zdrojů, než ze zdrojů zřizovatele.

2.3.13 Rovné příležitosti ve vzdělávání

Zajištění rovného přístupu ke vzdělávání bez ohledu na druh znevýhodnění (např. zdravotní, ekonomické, sociální, etnické, podle pohlaví) je jedním z důležitých projevů sociální soudržnosti společnosti. Na významu nabývá vytváření podmínek pro integraci osob se speciálními vzdělávacími potřebami do běžného vzdělávacího systému, spolu se zabezpečením potřebných speciálně pedagogicky a psychologicky podpůrných služeb.

Střední školy Olomouckého kraje každoročně využívají dotaci MŠMT v rámci programu „Podpora sociálně znevýhodněných romských žáků středních škol a studentů vyšších odborných škol“ a Odbor školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Olomouckého kraje dává odborné stanovisko k projektovým žádostem o podporu z MŠMT v programech: „Na podporu integrace romské komunity“ a „Na podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy“.

V rámci Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Olomouckém kraji pro roky 2011–2014 byla ustanovena pracovní skupina pro inkluzivní a odborné vzdělávání, jejímiž členy jsou zástupci odboru školství, mládeže a tělovýchovy, ředitel Pedagogicko-psychologické poradny a ředitelé vybraných škol. Cílem této skupiny je podporovat a ověřovat nástroje pro inkluzi žáků pocházejících ze sociálně znevýhodněného prostředí a předcházet tak potenciálním sociálním konfliktům na území Olomouckého kraje.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012-2016:

- a. podporovat zřizování přípravných tříd a pracovních pozic asistentů pedagoga především v mateřských a základních školách s vyšším počtem sociálně znevýhodněných dětí;
- b. podporovat studium dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí na středních školách;
- c. podporovat inkluzivní vzdělávání především v mateřských a základních školách.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. podíl žáků se speciálními vzdělávacími potřebami integrovaných do běžných tříd škol;
- b. podíl mateřských a základních škol, které se zapojí do projektových programů MŠMT;
- c. počet asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty ze sociálně znevýhodněného prostředí;
- d. počet přípravných tříd;
- e. počet dětí v přípravných třídách;
- f. počet mateřských a základních škol a počet ostatních zařízení (SVČ a ŠD a ŠK) realizujících inkluzivní vzdělávání.

2.3.14 Systém poradenství ve školství

Systém poradenství ve školství se dělí na pedagogicko-psychologické poradenství a kariérové poradenství. Pedagogicko-psychologické poradenství zajišťuje informační, diagnostickou, poradenskou a metodickou činnost a poskytuje odborné speciálně pedagogické, pedagogicko-psychologické služby a preventivně výchovnou péči. Kariérové poradenství zabezpečuje vzájemně se doplňující informace, které podporují žáky při volbě vzdělávání, možnostech zaměstnání či odborné přípravy.

Pedagogicko-psychologické poradny – rozvoj integrovaného systému poradenství

V důsledku dynamických proměn ve společnosti i ve vzdělávání nabývá možnost nalezení potřebných informací na jednom dálkově přístupném místě stále více na významu pro učitele, jejich žáky, rodiče, výchovné a pedagogicko-psychologické poradce na školách i všechny další zájemce. Pedagogicko-psychologická poradna (PPP) pomáhá řešit vzdělávací a výchovné problémy dětí mateřských škol, žáků základních, středních a speciálních škol a školských výchovných zařízení, pomáhá při profesionální orientaci žáků a zajišťuje pro školy a školská výchovná zařízení odborné pedagogicko-psychologické služby. PPP provádí pedagogicko-psychologická vyšetření dětí a žáků, poskytuje metodickou pomoc pedagogickým pracovníkům a výchovným poradcům ve školách a psychologům ve školských výchovných zařízeních. Od roku 2004 působí v Pedagogicko-psychologické poradně Olomouckého kraje dvě koordinátorky péče o nadané žáky v regionu.

Speciálně pedagogické centrum (SPC) je školské poradenské zařízení. Zabezpečuje speciálně pedagogickou a psychologickou péči dětem a žákům se zdravotním postižením a poskytuje jim odbornou pomoc v procesu integrace do společnosti ve spolupráci s rodinou, školami, školskými zařízeními a odborníky. Pro rozšíření a zkvalitnění nabídky služeb speciálně pedagogických center je třeba řešit odbornou péči systematicky, rozvojem jednotného integrovaného diagnostického, informačního a poradenského systému.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012-2016:

- a. podporovat zřízení jednoho speciálně pedagogického centra s celokrajskou působností;
- b. podporovat rozšíření nabídky služeb speciálně pedagogických center formou dalších míst poskytování školských služeb s ohledem na potřeby regionu a zřizovatele;
- c. podporovat zřízení střediska výchovné péče (SVP) pro území Olomouckého kraje s ambulantním poradenským provozem mj. také pro řešení úkolů primární prevence a sociálně patologických jevů u dětí a mládeže;
- d. nenavyšovat počet klientů speciálních pedagogických center.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. počet dětí, žáků a studentů s tělesným postižením z Olomouckého kraje, využívajících služeb SPC v jiných krajích;
- b. vznik samostatného SPC;
- c. počet klientů, využívajících služby SVP v jiných krajích;
- d. počet klientů PPP Olomouckého kraje s problematikou primární prevence a sociálně patologických jevů u dětí a mládeže;
- e. počet klientů SPC s kombinovanými vadami;
- f. počet metodických konzultací poskytnutých pracovníky SPC, PPP vyučujícím, případně pracovníkům jiných poradenských zařízení.

Kariérové poradenství

Na kariérovém poradenství se podílejí výchovní poradci působící na školách, školská poradenská zařízení, která poskytují zejména pedagogicko-psychologickou pomoc při volbě vzdělávací dráhy a informačně-poradenská střediska úřadů práce. Vedle těchto možností mohou žáci využívat také internetový Informační Systém o uplatnění Absolventů škol ISA na www.infoabsolvent.cz, který vznikl v rámci projektu VIP Kariéra financovaného ESF. Olomoucký kraj pro tyto účely také každoročně pořádá prezentační výstavu oborů vzdělání středních škol a vyšších odborných škol Olomouckého kraje SCHOLARIS a vydává Sborník oborů vzdělání středních škol a vyšších odborných škol Olomouckého kraje a leták k podpoře zájmu o učební obory požadované na trhu práce.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012-2016:

- a. zajistit organizaci prezentační výstavy oborů vzdělání středních škol a vyšších odborných škol Olomouckého kraje;
- b. podílet se i nadále na vydávání Sborníku oborů vzdělání středních škol a vyšších odborných škol Olomouckého kraje;
- c. informovat veřejnost o podpoře Olomouckého kraje žákům učebních oborů požadovaných na trhu práce;

- d. podporovat provázání kariérového poradenství s potřebami trhu práce, primární pozornost věnovat spolupráci s kariérovými poradci 2. stupně ZŠ tak, aby měli skutečné informace o reálném pracovním prostředí.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. prezentační výstavy oborů vzdělání středních škol a vyšších odborných škol Olomouckého kraje;
- b. počet vydání Sborníku oborů vzdělání středních škol a vyšších odborných škol Olomouckého kraje;
- c. počet setkání s kariérovými poradci 2. stupně ZŠ.

2.3.15 Prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže

Prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže (ve školství označovaná jako primární) představuje soubor aktivit zaměřených především do oblasti prevence drogových závislostí, alkoholismu, tabakismu, kriminality, virtuálních drog, patologického hráčství, záškoláctví, všech forem násilného chování, šikany, xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu. Cílem této primární prevence je napomoci zejména výchově dětí a mládeže ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a k rozvoji osobnosti, dále k výchově ke zdravému způsobu života a ke zlepšení klimatu ve školách a školských zařízeních. Pokud je takto pojatá primární prevence uplatňována ve „sféře snižování poptávky“, pak působí proti zapadání mládeže do potenciálního soukolí sociálně patologických jevů a odrazuje ji od společensky nežádoucího chování. V tomto případě hovoříme o „nespecifické primární prevenci“. V posledních letech však s ohledem na aktuální trendy a vývoj v této oblasti hraje stále významnější úlohu „specifická primární prevence“, jež představuje cílené aktivity zaměřené na rizikovou populaci.

Koncepce a systém primární prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže vycházejí v resortu školství ze Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na období 2009–2012. Na úrovni Olomouckého kraje jsou rovněž obsaženy v kapitole o projevech a prevenci rizikového chování u dětí a mládeže ve Strategickém protidrogovém plánu Olomouckého kraje na léta 2011–2014. V oblasti přímé podpory tzv. „Minimálních preventivních programů“ jako základních nástrojů primární prevence ve školských subjektech Olomoucký kraj každoročně z účelové dotace MŠMT tyto programy financuje, přičemž v zadávacích podmínkách dotačního řízení jsou promítnuty dílčí priority a aktuální trendy primární prevence. Olomoucký kraj na tuto oblast rovněž každoročně vyčleňuje finanční prostředky ze svého rozpočtu.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012-2016:

- a. podporovat tvorbu příznivého školního klimatu ke zmírnění společensky negativních jevů, např. zavedením předmětu etická výchova do ŠVP na 2. stupni

- základních škol a ŠVP středních škol jako jednu z účinných forem prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže (např. prostřednictvím projektů v rámci OP VK) a financovat projekty primární prevence ze státního rozpočtu i z rozpočtu kraje;
- b. podporovat zkvalitnění minimálních preventivních programů a v této souvislosti dále rozvíjet specifickou primární prevenci a udržovat nspecifickou primární prevenci;
 - c. podporovat spolupráci škol a školských zařízení s nestátními neziskovými organizacemi profilujícími se v oblasti primární prevence a koordinovat meziresortní činnost a nabídku v této oblasti;
 - d. podporovat činnosti a aktivity směřující k většímu zapojení rodičů do primární prevence a dále prohlubovat tvorbu prostoru pro mimoškolní výchovu jako prostředku ovlivňujícího potenciální výskyt sociálně patologických jevů (včetně problematiky zapojení dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí);
 - e. intenzivně podporovat informovanost a dostupnost informací z oblasti primární prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. výše finanční podpory ze státních prostředků a z rozpočtu Olomouckého kraje;
- b. počet programů realizovaných v rámci oficiální finanční podpory v oblasti primární prevence;
- c. rozsah a kvalita projektů realizovaných v rámci specifické primární prevence;
- d. každoroční vyhodnocení počtu škol, pedagogů, dětí a rodičů zapojených do primární prevence;
- e. každoroční vyhodnocení dostupnosti informací, zejména prostřednictvím dvou hlavních pilířů: Zpravodaje školství Olomouckého kraje a příslušných webových stránek.

2.3.16 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO) je systém, který vede k osvojení znalostí, dovedností a návyků, utváření hodnotové hierarchie a životního stylu potřebného k ochraně životního prostředí ve smyslu směřování k udržitelnému rozvoji v místním i globálním měřítku. Klade důraz na komplexnost chápání problémů, využívání nejnovějších poznatků k jejich řešení a místní specifika.

EVVO je zaměřena na celou populaci, která je podle specifických cílů a prostředků dále dělena na hlavní cílové skupiny: pracovníky veřejné správy, děti a mládež, podnikatelský sektor a na širokou (laickou) veřejnost. Zvláštní důraz je kladen na EVVO dětí a mládeže, neboť v raném věku se formují celoživotní postoje a návyky.

Základním strategickým dokumentem, podle kterého se realizuje EVVO na území Olomouckého kraje, je Koncepce environmentální výchovy a osvěty Olomouckého kraje s jejím Akčním plánem pro roky 2011–2012. Akční plán stanovuje reálné cíle

pro oblast EVVO v Olomouckém kraji a jejich finanční krytí z rozpočtu Olomouckého kraje.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012-2016:

- a. v souladu s finančními možnostmi Olomouckého kraje realizovat body Akčního plánu Koncepce environmentální výchovy a osvěty Olomouckého kraje zejména v oblasti školství (cílená podpora vybraných aktivit a zajištění služeb v oblasti EVVO významně přispívajících k naplnění Koncepce environmentální výchovy a osvěty Olomouckého kraje);
- b. podporovat environmentální projekty škol, školských zařízení a dalších subjektů prostřednictvím vyhlášených grantových schémat Olomouckého kraje, vyhlášených soutěží, hledáním dalších finančních zdrojů a prezentací úspěšných projektů;
- c. podporovat doporučené postupy stanovené pro školy a školská zařízení Metodickým pokynem MŠMT k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (zejména podpora odborně-metodické práce pedagogických pracovníků v oblasti EVVO a využívání doporučených metod a forem vzdělávání v oblasti EVVO);
- d. rozvíjet spolupráci s organizacemi (př. nevládní neziskové organizace) poskytujícími služby v oblasti EVVO zacílenými na děti, mládež a veřejnost.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. realizované body Akčního plánu Koncepce EVVO Olomouckého kraje zejména v oblasti školství;
- b. počet, rozsah a kvalita realizovaných environmentálních projektů škol, školských zařízení a dalších subjektů podpořených z příspěvků a dotací Olomouckého kraje a v rámci globálních grantů Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost;
- c. realizované doporučené postupy stanovené Metodickým pokynem MŠMT k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty školami a školskými zařízeními (př. dokumenty EVVO ve školách; počet jmenovaných školních koordinátorů EVVO; zajištění vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení v oblasti EVVO; využívání doporučených metod a forem vzdělávání v oblasti EVVO);
- d. šíře a kvalita nabídky služeb v oblasti EVVO a v oblasti mimoškolního zájmového vzdělávání poskytovaná zejména nevládními neziskovými organizacemi, středisky volného času a dalšími subjekty působícími v Olomouckém kraji zacílená na děti, mládež a veřejnost.

2.3.17 Podpora výuky cizích jazyků a informačních a komunikačních technologií

Oblastem jazykového vzdělávání a ICT je třeba poskytovat zvláštní podporu. Bez znalostí z těchto odvětví nelze zajistit uplatnitelnost absolventů škol na trhu práce

a přispět ke konkurenceschopnosti ekonomiky. Podmínkou rozvoje vzdělávání v těchto směrech je dostatek kvalitních pedagogických pracovníků. Podpora do těchto oblastí je tedy zaměřena na přípravu nových kvalifikovaných absolventů a další vzdělávání pedagogických pracovníků. Významným úkolem je zlepšení vybavenosti škol moderními informačními a komunikačními technologiemi. S tím souvisí i zajištění financování této oblasti.

2.3.17.1 Podpora výuky cizích jazyků

Olomoucký kraj spolupracuje s Univerzitou Palackého v Olomouci, která připravuje studenty pro učitelskou profesi. Podporuje vytvoření důstojných materiálních podmínek pro nástup jazykově vzdělaných absolventů do všech typů škol a s tím související zvýšení úrovně výuky cizích jazyků. Cílem podpory výuky cizích jazyků je schopnost žáků plnohodnotně se dorozumět alespoň dvěma cizími jazyky.

Olomoucký kraj podporuje projekty financované ESF, především program EU peníze školám, který je určen pro základní školy a program EU peníze středním školám.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012-2016:

- a. metodicky a organizačně podporovat rozšíření kvalifikované výuky cizího jazyka, především anglického, v mateřských školách a na 1. stupni ZŠ;
- b. podporovat rozšíření nabídky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Olomouckého kraje v oblasti cizích jazyků (ve spolupráci s fakultami a např. prostřednictvím příspěvkové organizace Olomouckého kraje Schola servis);
- c. metodicky a organizačně podporovat využití finančních prostředků z programu EU peníze školám (ZŠ) a programu EU peníze středním školám v oblasti jazykového vzdělávání.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. počet škol, které využily prostředky z programů ESF na rozvoj výuky cizích jazyků;
- b. podíl učitelů cizích jazyků, kteří dosáhli mezinárodně uznávané úrovně znalosti cizího jazyka;
- c. podíl nekvalifikovaných učitelů cizích jazyků z celkového počtu učitelů cizích jazyků.

2.3.17.2 Podpora výuky informačních a komunikačních technologií

V informační vzdělanosti žáků a učitelů jsou stále rezervy. Využití informačních a komunikačních technologií (ICT) ve výuce a vybavenost škol těmito prostředky není na požadované úrovni (zastaralost PC, nedostatečné využití ve výuce, malá metodická podpora, předražené ICT služby). Olomoucký kraj vytváří podmínky pro obnovu zastaralé výpočetní techniky ve školách a školských zařízeních. Příspěvkové organizace podporuje prostředky ze svého rozpočtu i organizací výběrových řízení

pro výhodný, hromadný, nákup PC. Uzavíráním rámcových smluv s dodavateli software umožňuje Olomoucký kraj školám ekonomicky výhodné pořízení nejnovějších licenčních programů.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012-2016:

- a. podporovat ICT vzdělávání ve školách prostřednictvím prostředků z rozpočtu Olomouckého kraje;
- b. metodicky a organizačně podporovat využití finančních prostředků z programu EU peníze školám (ZŠ) a programu EU peníze středním školám;
- c. podporovat školy při podávání dalších grantových projektů zaměřených na podporu ICT;
- d. pokračovat ve vzdělávání učitelů se zaměřením na praktické využití ICT ve výuce.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. výše finanční podpory ICT školám a školským zařízením z rozpočtu Olomouckého kraje;
- b. počet škol, které využily prostředky z programů EU peníze školám na rozvoj výuky ICT;
- c. počet podaných grantových projektů zaměřených na podporu ICT, počet úspěšných projektů;
- d. počet pedagogických pracovníků, kteří absolvovali další vzdělání v příslušné oblasti.

2.3.18 Mezinárodní spolupráce, partnerství škol a studium na zahraničních školách

2.3.18.1 Evropské vzdělávací programy

Evropské vzdělávací programy hrají významnou roli v průběhu vzdělávacího procesu. Jedná se o grantové programy podporující evropskou dimenzi v počátečním i dalším vzdělávání.

Nejvýznamnějšími a nejvíce využívanými programy jsou:

Program celoživotního učení – zaměřený na podporu všeobecného a odborného vzdělání. **Program Mládež v akci** – zaměřený na podporu neformálního vzdělávání mladých lidí.

Školy a školská zařízení v Olomouckém kraji mají možnost čerpání finančních prostředků z uvedených programů na různé aktivity spojené se vzdělávacím procesem (formálním i neformálním), z nichž nejvýznamnější jsou projektové aktivity spojené s výměnnými pobyty studentů v zemích EU. Školy a školská zařízení mohou využívat a využívají také dalších dotačních programů, kterými jsou např. FM EHP/Norsko či Česko-německý fond budoucnosti.

Cíle v oblasti evropských vzdělávacích programů:

- rozvíjet mezinárodní aktivity v Olomouckém kraji v oblasti vzdělávání,
- zvýšit informovanost o jednotlivých programech u škol a školských zařízení v Olomouckém kraji,
- zvýšit počet žádostí o grant v uvedených programech z Olomouckého kraje,
- zvýšit počet výměnných pobytů a stáží studentů v zahraničí.

Ve školním roce 2009/2010 se do programů mezinárodní spolupráce v rámci evropských vzdělávacích programů zapojilo 21 škol a školských zařízení zřizovaných Olomouckým krajem, které realizují či realizovaly celkem 28 projektů mezinárodní spolupráce financovaných z evropských zdrojů. Střední školy využívají zejména možnost zapojení do aktivit v rámci PROGRAMU CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ, nejvíce pak jeho součástí COMENIUS – Projekty partnerství škol a programu LEONARDO DA VINCI.

Olomoucký kraj finančně podporuje účast škol a školských zařízení v rámci evropských vzdělávacích programů a rozvoj jejich dalších mezinárodních projektů. Školy a školská zařízení mohou požádat Olomoucký kraj o příspěvek na kofinancování mezinárodních aktivit v následujících oblastech:

- účast škol a školských zařízení v mezinárodním projektu v rámci tzv. evropských vzdělávacích programů (Comenius, Leonardo da Vinci apod.),
- výjezd dětí a mládeže ze škol a školských zařízení zřizovaných Olomouckým krajem do zahraničí,
- organizace výměnného pobytu pro studenty ze zahraničních partnerských škol ve školách a školských zařízeních zřizovaných Olomouckým krajem.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012-2016:

- a. podporovat a propagovat evropské vzdělávací programy v Olomouckém kraji;
- b. podporovat zapojení Olomouckého kraje do mezinárodních společenství, jejichž cílem je posílení mezinárodní spolupráce při tvorbě společných projektů, zajištění výměny informací (tzv. best practices) a pomoc při hledání partnerů pro jednotlivé projekty.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. podíl žáků, kteří se zapojili do evropských programů (výměnný pobyt, práce na společném projektu, stáž...) z celkového počtu žáků;
- b. celková výše získané podpory z evropských programů za rok;
- c. účast v mezinárodních programech.

2.3.18.2 Partnerství škol

Jedním z důležitých předpokladů kvalitního vzdělávání nejen v Olomouckém kraji je budování partnerství škol, včetně mezinárodních partnerství. Budování partnerství

škol není však omezeno pouze na vzájemnou spolupráci škol, ale lze vytvářet také partnerství škol s dalšími aktéry působícími na poli vzdělávání, resp. aktéry, jichž se tato problematika dotýká, jsou to např. zaměstnavatelé a veřejná správa. Navazování takových mezinárodních partnerství umožňuje výměnu zkušeností mezi školami, pedagogy, žáky a dalšími aktéry působícími na poli vzdělávání a je v mnoha směrech přínosné pro všechny uvedené cílové skupiny a celkové zkvalitnění vzdělávacího procesu.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání DZ 2008:

- a. podporovat vznik partnerství škol a školských zařízení navzájem a s dalšími subjekty působícími na poli vzdělávání, zejména mezinárodní partnerství;
- b. podporovat spolupráci škol a školských zařízení na území Olomouckého kraje se školami a školskými zařízeními v partnerských regionech.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. počet škol a školských zařízení zapojených do mezinárodní spolupráce;
- b. počet společných projektů škol a školských zařízení na území Olomouckého kraje se školami a školskými zařízeními v partnerských regionech.

2.3.18.3 Studium na zahraničních školách

Olomoucký kraj zavedl v roce 2007 systém stipendií Olomouckého kraje určených k podpoře studia na zahraničních středních a vysokých školách. Tzv. Studijní stipendium Olomouckého kraje je poskytováno na kofinancování nákladů spojených s realizací zahraničního studijního pobytu žáků denního studia středních škol, studentů vyšších odborných škol se sídlem v Olomouckém kraji a dále studentů všech typů studijních programů na vysokých školách na celém území ČR. V roce 2011 bylo stipendium poskytnuto celkově 120 žadatelům (5 žákům středních škol, 115 studentům vysokých škol) a celková výše finanční podpory činila 1,66 mil. Kč. S realizací stipendia se počítá i v následujících letech.

Olomoucký kraj v rámci propagace Studijního stipendia Olomouckého kraje uspořádal mezi žáky středních škol všech zřizovatelů v roce 2012 již druhé kolo soutěže o studijní pobyt v zahraničí. O soutěž je mimořádný zájem a jedná se o vhodnou formu podpory zahraničních mobilit.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012-2016:

- a. nadále podporovat a propagovat studium žáků a studentů z Olomouckého kraje na zahraničních školách a univerzitách;
- b. pořádat soutěže o zahraniční studijní stipendium pro žáky středních škol.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. počet žáků a studentů z Olomouckého kraje, kteří byli úspěšně přijati k zahraničnímu studijnímu pobytu;
- b. množství finančních prostředků využitých na podporu studijního zahraničního pobytu žáků a studentů Olomouckého kraje;
- c. počet ročníků soutěží o zahraniční studijní stipendium pro žáky středních škol.

2.3.19 Strukturální fondy EU v oblasti vzdělávání

Olomoucký kraj a zejména jeho školské příspěvkové organizace se v uplynulém období úspěšně zapojily do procesu využívání finančních prostředků Strukturálních fondů Evropské unie v oblasti vzdělávání. Jedná se zejména o finanční prostředky Evropského sociálního fondu (ESF), ale také Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF). Tyto fondy představují v současnosti nejvýznamnější nástroj pro rozvoj vzdělávání v ČR.

V programovacím období 2007–2013 jsou finanční prostředky z ESF určené na oblast vzdělávání čerpány zejména prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK). Projekty škol a školských zařízení zřizovaných na území Olomouckého kraje jsou podporovány zejména v rámci globálních grantů prioritní osy 1.

Olomoucký kraj a jeho příspěvkové organizace jsou velmi úspěšné v oblasti čerpání finančních prostředků z ESF. Tento fakt lze považovat mimo jiné za pozitivní důsledek realizace vzdělávacích akcí v oblasti využívání finančních prostředků ESF EU financovaných z rozpočtu Olomouckého kraje a současně za důsledek realizace projektu, který připravil Olomoucký kraj v rámci Evropského sociálního fondu „Vzdělávání učitelů v přípravě a řízení projektů strukturálních fondů EU na středních školách v Olomouckém kraji“. Cílem projektu byl rozvoj klíčových dovedností a kompetencí pedagogických pracovníků a řídicích pracovníků škol a školských zařízení v přípravě projektů a projektovém řízení.

Jednou z forem podpory Olomouckého kraje při zapojení školských příspěvkových organizací do procesu čerpání finančních prostředků ESF EU bylo také poskytování příspěvků na zpracování projektových žádostí.

Olomoucký kraj, vědom si nezbytnosti dalšího rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy za podpory „evropských peněz“, se bude i nadále aktivně zapojovat do operačních programů připravovaných v následujícím programovém období a nadále bude podporovat školské příspěvkové organizace při přípravě na využívání prostředků ze SF EU.

Školy a školská zařízení zřizovaná na území Olomouckého kraje byly úspěšné také v realizaci investičních projektů. Stěžejním dotačním titulem pro investice v oblasti vzdělávání je Regionální operační program (dále jen ROP). Olomoucký kraj ze svého

rozpočtu finančně podpořil přípravu investičních projektů za účelem jejich předložení do ROP.

Možnost využití finančních prostředků z ERDF je dána také v rámci Operačního programu Životní prostředí, v jehož rámci předkládají školy a školská zařízení projekty na úpravy budov za účelem energetických úspor.

Školy a školská zařízení působící na území Olomouckého kraje se za podpory Olomouckého kraje zapojují také do realizace systémových a národních projektů.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012-2016:

- a. podporovat školy a školská zařízení zřizovaná Olomouckým krajem v přípravě a realizaci projektů financovaných z ESF EU zaměřených na rozvoj vzdělávání;
- b. podporovat školy a školská zařízení zřizovaná Olomouckým krajem v přípravě a realizaci projektů financovaných z ESF EU zaměřených na podporu rovných příležitostí;
- c. podporovat školy a školská zařízení zřizovaná Olomouckým krajem v přípravě a realizaci projektů financovaných z ESF EU zaměřených na další vzdělávání pedagogických pracovníků a individuální další vzdělávání;
- d. podporovat školy a školská zařízení zřizovaná Olomouckým krajem v přípravě a realizaci investičních projektů financovaných z ESF EU;
- e. podporovat školy a školská zařízení zřizovaná Olomouckým krajem v přípravě a realizaci projektů v rámci EU – peníze školám;
- f. podílet se na přípravě zaměření nových programů v následujícím programovém období.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. počet škol a školských zařízení zapojených do přípravy a realizace projektů v rámci ESF EU;
- b. počet škol a školských zařízení zapojených do programu EU – peníze školám;
- c. počet projektů realizovaných Olomouckým krajem nebo za podpory Olomouckého kraje z ESF EU;
- d. výše finanční podpory z ESF.

3. EKONOMICKÁ ČÁST

Přímé neinvestiční výdaje, tedy především prostředky určené na mzdové výdaje zaměstnanců ve školství, plynou do rozpočtu škol a školských zařízení zřizovaných krajem a obcemi přes kraje, a to prostřednictvím tzv. krajských normativů a dle „Principů rozdělování dotace na přímé náklady na vzdělávání pro školy a školská zařízení Olomouckého kraje zřizovaná krajem a obcemi“. Krajský úřad přiděluje v rámci přenesené působnosti dle zvláštního zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám a školským zařízením ve znění pozdějších předpisů finanční prostředky i soukromým školám, v tomto případě však dle normativů stanovených MŠMT. Ze státního rozpočtu jsou prostřednictvím krajů dále poskytovány finanční prostředky na rozvojové programy vyhlašované MŠMT a jiné účelové dotace pro školy obecní, krajské i soukromé.

Dalším zdrojem finančních prostředků určených právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení jsou rozpočty jejich zřizovatelů. Na výši provozního příspěvku obecním školám nemá Olomoucký kraj žádný vliv, o jeho výši rozhodují zastupitelstva obcí v rámci své samostatné působnosti, a proto nejsou předmětem Dlouhodobého záměru kraje.

Příspěvek od zřizovatele je poskytován především na provoz, opravy a investice do majetku kraje. Olomoucký kraj se v rámci svého rozpočtu věnuje oblasti školství, mládeže a sportu i nad rámec příspěvku zřízeným organizacím což podrobněji popisuje část „Další výdaje Olomouckého kraje v oblasti školství, mládeže a sportu“.

Výše dotací na činnost organizací církevních nebo zřizovaných státem nejsou v Dlouhodobém záměru uvedeny, protože jsou financovány přímo MŠMT.

3.1 FINANČNÍ NÁROKY NA VEŘEJNÉ ROZPOČTY – STÁTNÍ ROZPOČET ČR

3.1.1 Financování přímých výdajů ze státního rozpočtu z kapitoly MŠMT

Na základě zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 160 odst. 1 písmeno c) a d) rozepisuje MŠMT finanční prostředky na přímé výdaje ze státního rozpočtu pro jednotlivé kraje k financování škol a školských zařízení zřizovaných kraji a obcemi.

Finanční prostředky přímých výdajů ve smyslu výše uvedeného zákona jsou určeny na platy, náhrady platů, nebo mzdy a náhrady mezd, na odměny za pracovní pohotovost, odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a odstupné, na výdaje na úhradu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na úhradu pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, na přiděly do fondu kulturních a sociálních potřeb a ostatní náklady vyplývající z pracovně právních vztahů, výdaje na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí, žáků a studentů zdravotně postižených, výdaje na učební pomůcky, výdaje na školní potřeby a na učebnice, pokud jsou podle tohoto

zákona poskytovány bezplatně, a rovněž výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků, na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání.

Finanční prostředky lze použít také tehdy, zajišťuje-li škola povinnou součást vzdělávání dětí, žáků a studentů u jiné fyzické nebo právnické osoby.

Objem finančních prostředků MŠMT stanovuje krajům na základě počtu žáků v jednotlivých věkových kategoriích a na základě republikových normativů:

- a. dítě v předškolním vzdělávání – věková kategorie 3–5 let;
- b. žák plnící povinnou školní docházku – věková kategorie 6–14 let;
- c. žák v denní formě středního vzdělávání s výjimkou žáka plnícího povinnou školní docházku; včetně žáků 1.–2. ročníku nástavbového studia v denní formě vzdělávání – žáci nástavbového studia jsou zahrnuti do této kategorie od roku 2009 – věková kategorie 15–18 let;
- d. student v denní formě vyššího odborného vzdělávání – věková kategorie 19–21 let;
- e. počet lůžek v krajských zařízeních ústavní výchovy (KZÚV) pro děti a mládež – věková kategorie 3–18 let v krajských zařízeních ústavní výchovy pro děti a mládež (dále jen KZÚV).

Na každého výše uvedeného žáka jsou vztaženy veškeré neinvestiční výdaje vynakládané ze státního rozpočtu na všechny odpovídající druhy a typy škol a školských zařízení. Finanční prostředky jsou tedy určeny nejen na výuku, ale i na činnost školních družin, školních jídelen, domovů mládeže, základních uměleckých škol, středisek volného času a poradenských pracovišť.

Součástí republikových normativů je také vyjádření limitu počtu zaměstnanců připadajících na 1000 dětí, žáků nebo studentů v dané věkové kategorii.

Současně s normativním rozpisem finančních prostředků rozepisovalo až do roku 2011 MŠMT účelově určené finanční prostředky na rozvojový program „Podpora řešení specifických problémů RgŠ v jednotlivých krajích s přihlédnutím k rozdílné hustotě osídlení a s tím spojené rozdílné hustotě sítě škol a školských zařízení na území jednotlivých krajů“. Rozvojové programy s obdobným zaměřením byly vyhlašovány již od roku 2005 a představovaly velmi důležitý doplněk systému normativního rozpisu přímých výdajů pro krajské a obecní školství z rozpočtu MŠMT do rozpočtu jednotlivých krajů prostřednictvím republikových normativů. Cílem programu bylo poskytnout krajským úřadům určitý minimální prostor pro řešení rozpočtové situace těch škol a školských zařízení, které se z objektivních důvodů svojí jednotkovou nákladovostí „vymykají“ z průměrů promítaných MŠMT do republikových normativů, aby řešení těchto specifických problémů nemuselo být obecně realizováno na vrub ostatních škol a školských zařízení v kraji. Nejednalo se o standardní rozvojový program, ale jde fakticky o selektivní zvýšení normativně rozepisovaných zdrojů pro jednotlivé krajské úřady.

Olomoucký kraj z tohoto rozvojového programu řešil jednu ze specifických záležitostí vzdělávacího systému Olomouckého kraje a to je vysoký počet pedagogické asistence, která mimo jiné vychází ze současného trendu MŠMT významně podpořit integraci do běžných škol. Další prioritou bylo řešení případů těch právnických osob, které požádaly o projednání svého rozpočtového zabezpečení ve smyslu čl. V směrnice MŠMT č.j. 28 768/2005-45, ve znění pozdějších předpisů a jejich požadavek bude shledán odůvodněným. Významným specifikem, které bylo také financováno z tohoto rozvojového programu, bylo financování bilingvních gymnázií. Vzhledem k tomu, že MŠMT již v roce 2012 tento rozvojový program nevyhlásilo a dá se očekávat, že nebude vyhlášován ani v dalších letech, budou muset být veškeré výše popsané aktivity financovány z přímých výdajů.

Normativní rozpis finančních prostředků roku 2011 byl výrazně ovlivněn zavedením nového průřezového ukazatele „Výdaje na krytí mzdových nákladů pedagogických pracovníků regionálního školství včetně příslušenství“. Ukazatel stanovilo Ministerstvo financí. Důsledkem byla skutečnost, že tímto způsobem musel být stanoven tento závazný průřezový ukazatel jak z úrovně MŠMT na jednotlivé kraje, tak i z úrovně krajských úřadů na jednotlivé školy a školská zařízení. Přes proklamace MŠMT ohledně snížení počtu závazných ukazatelů u finančních prostředků přidělovaných školám a školským zařízením ze státního rozpočtu tak došlo naopak ke zvýšení závazných ukazatelů. MŠMT i pro rok 2012 v normativním rozpisu finančních prostředků zachovalo průřezový ukazatel „Výdaje na krytí mzdových nákladů pedagogických pracovníků regionálního školství včetně příslušenství“. Struktura závazných ukazatelů a výše a struktura zdrojů pro rok 2012 byla definována zákonem č. 455/2011 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2012. MŠMT zároveň přislíbilo případné požadavky na přesuny mezi závaznými ukazateli krajů řešit po dohodě s Ministerstvem financí České republiky.

MŠMT v Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR (2011–2015) představilo trendy v oblasti financování v příštích 4 letech. Jedná se o dlouhodobou stabilizaci zdrojů státního rozpočtu pro RgŠ ve vazbě na vývoj HDP v ČR. Dalším trendem je snaha (v optimálním případě od roku 2013) reformovat systém financování RgŠ tak, aby nový systém mnohem více než dosud refletoval právní subjektivitu a autonomii a s ní spojenou zodpovědnost škol i jejich zřizovatelů, více než dnes podporoval ekonomickou efektivitu vzdělávání i poskytování školských služeb a zejména pak to, aby se kvalitativní hledisko stalo pro financování dalším parametrem spolu s hlediskem výkonovým.

Tabulka č. 9: Orientační výše prostředků poskytovaných ze SR dle republikových normativů v tis. Kč

Věková kategorie		2010	2011	2012
3–5 let	Výkony	19 517,0	20 397,0	21 396,0
	Normativ v Kč	39 858	36 136	38 833
	NIV	777 909	737 066	830 871
6–14 let	Výkony	51 632,0	50 971,5	50 880,0
	Normativ v Kč	46 747	46 110	49 825
	NIV	2 413 640	2 350 296	2 535 096
15–18 let	Výkony	26 850,0	26 395,0	24 744,0
	Normativ v Kč	54 495	53 538	57 718
	NIV	1 463 190	1 413 136	1 428 174
19–21 let	Výkony	600,0	626,0	625,0
	Normativ v Kč	47 351	45 919	49 245
	NIV	28 411	28 747	30 778
3–18 let v KZÚV	Výkony	368,0	368,0	368,0
	Normativ v Kč	222 527	221 809	236 720
	NIV	81 891	81 626	87 113
Normativní	NIV celkem	4 765 041	4 610 871	4 912 032
Rozvoj.	NIV celkem	42 211	41 870	0
Rozpis rozpočtu	NIV celkem	4 807 252	4 652 741	4 912 032

Zdroj.: Schválený rozpočet roku 2010, 2011 a 2012.

Financování regionálního školství ze Státního rozpočtu ČR kromě přímých výdajů pro školy a školská zařízení zřizovaná krajem a obcemi zahrnuje i objem finančních prostředků určených pro soukromé školy.

Tabulka č. 10: Rozdělení výše prostředků poskytovaných ze SR dle zřizovatelů v tis. Kč

		2010	2011	2012
Přímé náklady		4 765 041	4 610 871	4 912 032
z toho:	Krajské školy	2 057 336	1 956 378	2 038 700
	Obecní školy	2 707 705	2 654 493	2 873 332
Soukromé školy		229 360	230 194	237 200
Regionální školství celkem		4 994 401	4 841 065	5 149 232

Pozn.: U krajských a obecních škol schválený rozpočet 2010, 2011 a 2012. U soukromých škol upravený rozpočet 2010 a 2011 a předpoklad 2012.

U soukromých škol MŠMT stanovilo normativy pro rok 2012 tím způsobem, že jako základ jsou zvoleny normativy stanovené pro soukromé školství v roce 2011. Tyto normativy jsou pak upraveny tak, že došlo ke zvýšení mzdové složky pedagogických

pracovníků oproti roku 2011 o cca 6 %, mzdová složka nepedagogických pracovníků, stejně jako ostatní neinvestiční výdaje a povinné zákonné odvody hrazené zaměstnavatelem, zůstaly ve stejné výši jako v roce 2011. Výhled výše finančních prostředků pro soukromé školy na rok 2012 je stanoven s tím, že není očekávána výrazná změna výkonů v roce 2012 v oblasti soukromých škol.

Odhadnout další vývoj výše poskytnutých finančních prostředků ze státního rozpočtu na roky 2013 až 2016 je velmi obtížné. Vliv na jejich výši bude mít další vývoj výkonů v rámci Olomouckého kraje a zejména připravovaná reforma financování regionálního školství. Při stanovení odhadu vývoje výše poskytnutých finančních prostředků ze státního rozpočtu vycházíme z předpokladu, že ještě v roce 2013 dojde k nárůstu výkonů v mateřských školách, pak dojde k pozvolnému poklesu. Výrazný nárůst výkonů lze očekávat v základním školství. Ve školním roce 2015/2016 očekáváme nárůst oproti roku 2010/2011 o cca 5 500 žáků. I přes očekávaný výrazný pokles žáků v oblasti středního vzdělávání (v roce 2016 o 28 % oproti školnímu roku 2010/2011) lze tvrdit, že celkový počet výkonů v rámci Olomouckého kraje nebude mít výrazně sestupnou tendenci. Co se týče připravované reformy financování, MŠMT vyhlásilo, že se v rámci této reformy nepočítá se žádnými úsporami, že všechny peníze v regionálním školství zůstanou. Takže pro další roky 2013–2016 předpokládáme výši přidělených finančních prostředků ze státního rozpočtu pro Olomoucký kraj minimálně na úrovni roku 2012.

3.1.2 Rozvojové programy a účelové dotace ze státního rozpočtu z kapitoly MŠMT a spolufinancování z ESF

MŠMT každoročně vyhlašuje rozvojové programy a dotační tituly, jejichž prostřednictvím plynou do regionálního školství další finanční prostředky ze státního rozpočtu. Toto programové financování představuje systémově významný doplněk výkonového financování a umožňuje řešit takové aspekty vzdělávání a školských služeb, jejichž promítnutí do republikových normativů buď není možné, nebo by nebylo účelné. V souvislosti s možností čerpat finanční prostředky z Evropského sociálního fondu v programovém období 2007–13 dochází ze strany MŠMT k omezování rozvojových programů a dotačních titulů a naopak k nárůstu projektů spolufinancovaných z ESF. V roce 2012 tak bude nadále pokračovat trend snižování objemu prostředků poskytnutých na rozvojové programy a budou podpořeny zejména programy týkající se inkluzivního vzdělávání.

V níže uvedené tabulce jsou vybrány dotační tituly, které MŠMT pravidelně každým rokem vyhlašuje a do kterých se zapojují školy a školská zařízení v Olomouckém kraji. Za rok 2010 a 2011 je uveden přehled poskytnutých dotací. Údaje na rok 2012 jsou odhadnuty na základě posledních dostupných informací.

Tabulka č. 11: Rozvojové programy a účelové dotace z MŠMT v tis. Kč

Název programu	2010	2011	2012
Financování dělených hodin pilotním gymnáziím	432,0	172,8	N
Sociální prevence a prevence kriminality	424,6	541,0	500,0
Podpora romských žáků středních škol	978,3	1 059,0	1 000,0
Podpora integrace romské komunity	815,0	481,0	200,0
Protidrogová politika	153,7	198,0	190,0
Soutěže, přehlídky	1 413,0	1 666,0	1 500,0
Školní vybavení pro žáky 1. ročníku základního vzdělávání	4 909,0	5 103,0	program zrušen
Zajištění ubytování španělských lektorů na gymnáziích	74,1	82,4	80,0
Podpora inkluzivního vzdělávání	4 824,0	5 766,6	5 500,0
Financování asistentů pedagoga pro děti se sociálním znevýhodněním	7 311,3	7 818,4	7 900,0
Podpora multikulturní výchovy	80,0	141,0	100,0
Kompenzační pomůcky	589,0	281,0	300,0
Zajištění bezplatné přípravy k začlenění do základního vzdělávání dětí z členských států EU, cizinců ze třetích zemí a azylantů	173,6	102,5	100,0
Financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením v soukromých školách	5 060,0	4 566,2	4 500,0
Excellence středních škol	0,0	0,0	1 500,0
Podpora organizace a ukončování středního vzdělávání maturitní zkouškou na vybraných školách v podzimním zkušebním období	0,0	1 258,8	1 200,0
Celkem	27 237,6	29 237,7	24 570,0

Zdroj.: Schválený rozpočet 2010 a 2011 a předpoklad 2012.

Pozn.: N – předpokládá se normativní financování

3.1.3 Státní rozpočet – jiné kapitoly

Olomoucký kraj je od 1. 1. 2003 zřizovatelem Základní školy a Mateřské školy Město Libavá, okres Olomouc, příspěvková organizace, která se nachází na území Vojenského újezdu Libavá. Ministerstvo obrany se jako správní úřad nadřízený Újezdnímu úřadu vojenského újezdu Libavá, zavázalo finančně podílet na zabezpečení provozu školy. Finanční prostředky jsou poskytovány formou dotace, ve které jsou zahrnuty i náklady na příslušný počet žáků chybějících do zákonem stanoveného počtu.

Tabulka č. 12: finanční nároky k zabezpečení plnění povinné školní docházky v tis. Kč

Neinvestiční dotace	2010	2011	2012
Neinvestiční transfery na provoz škol	3 270	2 500	2 900

Pozn.: Pokryté výdaje roku 2010 až 2011, předpoklad 2012

Střednědobé návrhy a záměry v oblasti výdajů ze státního rozpočtu na léta 2012-2016:

- pokračovat ve vytváření společných principů rozdělování přímých výdajů pro školství krajské i obecní, v případě legislativních změn pro školy a školská zařízení bez rozdílu zřizovatele;
- při sestavování rozpočtu vycházet z trvalějšího předpokladu poklesu dětí a žáků a snažit se dosáhnout dalšího snížení počtu zaměstnanců ve školství, které povede k růstu průměrných platů zaměstnanců škol, především pedagogů;
- pro zvyšování nenárokových složek platu pracovníků školství podporovat trend poklesu počtu zaměstnanců, a to především optimální organizací ve školách a jako prostředek využít krajské normativy;
- podílet se na připravovaných změnách v legislativě při přípravě reformy systému financování RgŠ ze strany ministerstva;
- v maximální možné míře využívat finanční prostředky vyčleněné ze státního rozpočtu na rozvojové programy a účelové dotace;
- snažit se zachovat činnost Základní školy a Mateřské školy Město Libavá, okres Olomouc, příspěvková organizace za předpokladu, že se podaří získávat dotaci z ministerstva obrany.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- výše republikových normativů;
- výše krajských normativů;
- vývoj počtu žáků v daných věkových kategoriích;
- vývoj počtu pracovníků ve školách a školských zařízeních;
- vývoj výše nenárokových složek;
- výsledek připomínkového řízení k novelám právních předpisů.

3.2 FINANČNÍ NÁROKY NA VEŘEJNÉ ROZPOČTY – ROZPOČET KRAJE

3.2.1 Oblast provozních výdajů

Olomoucký kraj jako zřizovatel poskytuje školám a školským zařízením příspěvek na provoz, příspěvek na provoz – odpisy a příspěvek na provoz – mzdové náklady.

Příspěvek na provoz představuje příspěvek určený na krytí běžných provozních výdajů, jako je spotřeba energií, spotřeba materiálu, běžné opravy a další běžné výdaje. Příspěvek na provoz – odpisy představuje příspěvek určený na finanční krytí účetních odpisů, které jsou zdrojem investičního fondu. Příspěvek je poskytován

pouze v rámci hlavní činnosti. Snahou Olomouckého kraje je pokrýt odpisy majetku ve správě příspěvkových organizací do výše 100 %. Současně je každé organizaci uložen odvod z odpisů ve výši 75 %. Příspěvek na provoz – mzdové náklady představuje neinvestiční příspěvek určený na krytí mzdových nákladů organice, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Od roku 2007 začaly pro školy a školská zařízení platit „Zásady řízení příspěvkových organizací zřizovaných Olomouckým krajem“, které jim stanovily závazný ukazatel limit mzdových prostředků, který představuje maximální výši nákladů na platy a ostatní osobní náklady v hlavní činnosti organizace.

Zastupitelstvo Olomouckého kraje schválilo v rámci rozpočtu Olomouckého kraje na rok 2010 školským příspěvkovým organizacím příspěvek od zřizovatele nižší o 13 166 tis. Kč oproti roku 2009. V roce 2011 byl příspěvek navýšen o 847 tis. Kč, a to příspěvek na provoz – odpisy. Na rok 2012 je rozpočet snížen o 1 %.

Tabulka č. 13: Finanční nároky na rozpočet školských příspěvkových organizací od zřizovatele v tis. Kč

Příspěvek zřizovatele	2010	2011	2012
Neinvestiční příspěvek	408 020	408 867	407 367

Pozn.: Schválený rozpočet 2010, 2011 a 2012.

Na výši rozpočtu provozních prostředků má vliv stále probíhající hospodářská krize a tudíž nižší naplňování příjmové stránky rozpočtu Olomouckého kraje. U provozních prostředků tedy v následujících letech 2013–2016 předpokládáme výši rozpočtu na úrovni roku 2012.

V souladu s rozpočtovým výhledem Olomouckého kraje na období 2013-14 se uvažuje ve srovnání s rokem 2012 o snížení příspěvků na provoz pro všechny příspěvkové organizace o 5 % v roce 2013 a o 6 % v roce 2014. Jednou z možností jak řešit pokles objemu prostředků bude snaha optimalizovat nemovitý majetek škol a školských zařízení a to formou prodeje, či jiného využití.

3.2.2 Oblast investiční činnosti a oprav

V roce 2010, z důvodu krizového období, došlo oproti minulým rokům ke snížení finančních prostředků na zahájení převážně nových investic. Prostředky na opravy byly zachovány na téměř plánované výši. Zatímco v roce 2009 představovaly nové investice včetně rozpracovaných investic 96 mil. Kč, v roce 2010 byly zahájeny nové a rozpracované investice v celkové výši 64 mil. Kč. Obdobný trend převládal i v následujícím roce 2011 - viz níže uvedená tabulka.

V rámci velkých projektů byla v roce 2010 zahájena výstavba Vzdělávacího centra pro slabozraké Olomouc – Hejčín s předpokládaným dokončením v roce 2012

a v roce 2012 byla zahájena dostavba budovy Slovanského gymnázia s termínem dokončení v roce 2013.

Z rozpočtu Olomouckého kraje na rok 2011 byly provedeny stavební úpravy Střední školy designu a módy v Prostějově, stavební úpravy Střední školy, Základní školy a Mateřské školy Prostějov pro potřeby Základní školy a Dětského domova Prostějov. Dále byla zahájena výstavba sportovní haly Gymnázia Čajkovského v Olomouci a výstavba školních dílen Střední odborné školy a Středního odborného učiliště v Uničově s plánovaným dokončením u obou akcí v roce 2012.

V oblasti oprav a investic na rok 2012 byl záměr zachovat stejnou úroveň jako v roce 2010 a 2011, ale vzhledem k rozsahu rozpracovaných akcí, viz výše, byl rozpočet navýšen o téměř 80 mil. Kč na 161 mil. Kč. Financování je zabezpečeno formou bankovních úvěrů.

Mezi největší investiční akce plánované na rok 2012 patří dostavba školních dílen Střední odborné školy a Středního odborného učiliště v Uničově a výstavba sportovní haly Gymnázia Čajkovského v Olomouci a dostavba budovy Slovanského gymnázia.

Tabulka č. 14: Prostředky z rozpočtu kraje na větší opravy a investice v tis. Kč

Příspěvek zřizovatele	2010	2011	2012
Investice	64 004	68 299	128 391
Opravy	24 810	15 905	32 515
CELKEM	88 814	84 204	160 906

Pozn.: Schválený rozpočet 2010, 2011 a 2012.

Společně s výše uvedenými investicemi se plánuje realizace řady projektů v rámci operačních programů strukturálních fondů Evropské unie v oblastech vzdělávání či v oblasti ochrany životního prostředí. V oblasti ochrany životního prostředí bude snaha využít Operačního programu Životní prostředí na realizaci úspor energie. V rámci programu „Zelenám úsporám“ Olomoucký kraj v roce 2011 realizuje 8 projektů a dalších 19 projektů je připraveno ke schválení s pravděpodobnou realizací v roce 2012.

Prostředky z rozpočtu Olomouckého kraje budou kromě výše uvedeného přednostně vynakládány na úhradu spoluúčasti na projektech ze strukturálních fondů EU, ale i na běžné opravy, údržbu a investice související s řešením havarijních stavů a plněním zákonných opatření, které z evropských fondů nebude možné řešit.

Předpokladem potřeby finančních prostředků z rozpočtu kraje na investiční činnost na období 2013 až 2016 by bylo vrátit se na předkrizovou hodnotu, kdy se investice pohybovaly ve výši 100 mil. Kč a opravy ve výši 20 mil. Kč ročně.

3.2.3 Další výdaje Olomouckého kraje v oblasti školství, mládeže a sportu

Olomoucký kraj nepodporuje oblast školství, mládeže a sportu pouze prostřednictvím svých příspěvkových organizací. V souladu s Programovým prohlášením Rady Olomouckého kraje, Koncepcí rozvoje tělovýchovy a sportu v Olomouckém kraji a Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje je v krajském rozpočtu vyčleněno cca 66 mil. Kč, které slouží k podpoře této oblasti.

Tabulka č. 15: Další výdaje kraje v oblasti školství, mládeže a sportu v tis. Kč

DOTACE	2010	2011	2012
CELKEM	57 462	61 349	66 249

Pozn.: Schválený rozpočet 2010, 2011 a 2012.

Podrobnější přehled je uveden v příloze č. 3 a stručný popis jednotlivých krajem finančně podporovaných aktivit je následující.

Kraj na svém území významně od roku 2006 podporuje vrcholový, výkonnostní a mládežnický sport. Tato podpora je realizována jako přímá podpora vytypovaných vrcholových oddílů v jednotlivých okresech a jednorázově vyhlášeným grantovým programem. Předpokládá se, že tato podpora bude pokračovat i v roce 2012, protože se v minulých letech osvědčila. Kromě toho kraj podporuje individuální sportovce na základě projektu Centra individuálních sportů kraje Olomouckého (CISKO).

Od roku 2007 realizuje Olomoucký kraj dotační program Studijní stipendium Olomouckého kraje. O stipendium určené na kofinancování zahraničního studijního pobytu mohou žádat žáci středních škol, studenti vyšších odborných škol a studenti vysokých škol s trvalým pobytem na území Olomouckého kraje, kteří splňují předepsaná kritéria stanovená v Pravidlech pro poskytování Studijního stipendia Olomouckého kraje.

Kraj od roku 2003 finančně podporuje Olympiády pro děti a mládež. Jedná se o projekt Českého olympijského výboru, do kterého jsou zapojeny všechny kraje České republiky.

Talent Olomouckého kraje je vyhlašován již od roku 2005 a jeho prostřednictvím jsou oceňováni nadaní a mimořádně nadaní žáci a studenti škol na území kraje. Od roku 2008 jsou oceňovány i školy, jejichž žák se umístí do 5. místa.

Olomoucký kraj podpořil aktivity vyplývající z plnění Akčního plánu Koncepce environmentální výchovy a osvěty pro roky 2011–2012. V roce 2011 byl vyhlášen Program podpory environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Olomouckém kraji, v rámci kterého bylo podpořeno 25 ekologických projektů škol a školských zařízení. Významné akce a služby v oblasti EVVO byly zajištěny v rámci podpory

z dotačních titulů Významné projekty Olomouckého kraje a Neinvestiční finanční příspěvky do 25 tis. Kč a dále z rozpočtu Odboru školství, mládeže a tělovýchovy KÚ OK. Jednalo se zejména o Krajskou konferenci environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Olomouckého kraje v roce 2011, soutěž Zelená škola Olomouckého kraje, projekt Ekoškola, semináře pro pedagogické pracovníky, ekologické výukové programy pro děti, žáky a studenty, vydání publikace Ekologická výchova Olomouckého kraje – přehled ekologických výukových programů, seminářů, publikací, pomůcek a akcí určených pro školy a školská zařízení ve školním roce 2011/2012 a dalších informačních materiálů propagujících aktivity v oblasti EVVO aj.

Od roku 2004 přispívá Olomoucký kraj na realizaci mezinárodních výměn dětí a mládeže ze škol a školských zařízení zřizovaných Olomouckým krajem. Školy a školská zařízení využívají poskytnuté prostředky na kofinancování organizace výměnných pobytů se zahraničními partnerskými školami, a to jak v zahraničí, tak i na území Olomouckého kraje.

Olomoucký kraj vyhlašuje pravidelně od roku 2002 nejlepší sportovce a stal se prvním krajem, který začal uvedenou akci realizovat na regionální úrovni.

Finanční podpora kraje do oblasti primární prevence sociálně patologických jevů má již každoroční tradici a v následujícím období se plánuje ve stejné výši jako v roce 2011.

Tzv. zasedání Zastupitelstva mládeže Olomouckého kraje se v kraji podporuje již od roku 2003. Finanční prostředky jsou vynakládány na aktivity související s činností a posláním tohoto zastupitelstva.

Od roku 2004 Olomoucký kraj přispívá na úhradu nákladů spojených s organizací soutěží a přehlídek. Kromě okresních a krajských kol je podporováno dalších cca 30 soutěží, které mají v rámci kraje již svoji tradici.

Také v roce 2011 vyčlenil Olomoucký kraj prostředky na kofinancování evropských vzdělávacích projektů. Tyto prostředky jsou poskytovány žadatelům z řad škol a školských zařízení zřizovaných Olomouckým krajem zapojených do realizace mezinárodních projektů v rámci programů Comenius, Leonardo da Vinci, Mládež v akci atd. a dále do projektů podporovaných významnými nadačními fondy (Česko-německý fond budoucnosti, Visegrádský fond). Příspěvky slouží zejména ke kofinancování projektů, u kterých poskytovatel grantu vyžaduje finanční spoluúčast žadatele, a rovněž v případech, kdy grant získaný od příslušného poskytovatele není dostatečný pro realizaci projektu.

Olomoucký kraj v roce 2011 realizoval akci „Pedagog Olomouckého kraje“. Hlavním cílem projektu bylo ocenit vybrané pedagogy ze středních škol, vyšších odborných škol, speciálních škol a základních uměleckých škol všech zřizovatelů se sídlem v Olomouckém kraji za jejich náročnou a záslužnou práci a zároveň vhodnou formou připomenout široké veřejnosti významnou úlohu učitelů v rámci společnosti.

Od roku 2010 začal Olomoucký kraj podporovat vysoké školy v regionu a to tím, že kofinancuje některé investiční a neinvestiční projekty na rozvoj vysokých škol. Předpokládá se, že tato podpora bude pokračovat i v roce 2012.

Olomoucký kraj začal od 1. 9. 2010 podporovat žáky vybraných učňovských oborů. Finanční podpora je poskytována žákům vybraných oborů vzdělání poskytujících střední vzdělání s výučním listem v průběhu jejich profesní přípravy prostřednictvím stipendií. Výše stipendia je stanovena na 300 Kč měsíčně za splnění předem stanovených podmínek. V případě, že žák ukončí školní rok s vyznamenáním, bude mu vyplacen jednorázový příspěvek ve výši 1 500 Kč. Předpokládá se, že i v příštích letech bude Olomoucký kraj nadále podporovat žáky jím vybraných učňovských oborů.

V roce 2012 s ohledem na Akční plán „Regionální inovační strategie Olomouckého kraje“, který projednala Rada Olomouckého kraje dne 30. 8. 2011, jsou podporovány Olomouckým krajem tyto aktivity - specializovaná stipendia jako finanční podpora studentům SŠ a VŠ a dále pak vytvoření/rozvoj nových mezioborových studijních programů pro Univerzitu Palackého v Olomouci, Moravskou vysokou školu Olomouc, o.p.s. a Vysokou školu logistiky o.p.s., Přerov.

Nově v roce 2012 byla také podpořena Olomouckým krajem „Podpora inovací v Olomouckém kraji“.

Střednědobé návrhy a záměry v oblasti výdajů z rozpočtu Olomouckého kraje na léta 2012-2016:

- a. zachovat příspěvek od zřizovatele alespoň na úrovni roku 2011;
- b. účetní odpisy dlouhodobého majetku i nadále pokrývat do výše 100 %;
- c. zabezpečit investiční prostředky z rozpočtu kraje pro školství;
- d. podporovat preventivní opravy majetku kraje z rozpočtu kraje;
- e. zapojovat fondy školských organizací do spolufinancování oprav a investic z rozpočtu kraje;
- f. podporovat snahu organizací o získání jiných zdrojů než z rozpočtu kraje, především ze zdrojů EU;
- g. v oblasti školství, mládeže a sportu nadále finančně podporovat akce, které si v rámci kraje získaly určitou prestiž;
- h. podporovat nové akce, které přispějí k rozvoji oblasti školství, mládeže a sportu;
- i. prosadit vytvoření fondu oprav a investic ve školství, který by sloužil k modernizaci a lepšímu vybavení škol.

Ukazatele ke sledování dosaženého stavu:

- a. výše příspěvku od zřizovatele a počet školských příspěvkových organizací;
- b. výše příspěvku od zřizovatele zaměřeného do oblasti péče o svěřený nemovitý majetek, tzn. především na opravy;
- c. rozpočet investic kraje směřovaných do oblasti školství;

- d. čerpání investičních fondů školských zařízení v návaznosti na péči o majetek svěřený do správy;
- e. výše finanční podpory do oblasti školství, mládeže a sportu z prostředků kraje;
- f. vytvořený fond oprav a investic ve školství.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Počty a podíly nově přijatých žáků ve šk. roce 2010/11 v kraji – denní studium

(Červená značí ty případy, kdy je podíl nově přijatých žáků v kraji ve srovnání s ČR výrazně větší; modrá značí ty případy, kdy je podíl nově přijatých žáků v kraji výrazně menší.)

Olomoucký kraj	SVsVL			SVsMZAoV			SV			SOVsmZ			Celkem – po ZŠ			NV			VOV (vč. konzerv.)			
	počet	podíl	ČR	Počet	podíl	ČR	počet	podíl	ČR	počet	podíl	ČR	počet	podíl	ČR	počet	podíl	ČR	počet	podíl	ČR	
Skupina oborů																						
16 Ekologie a ochr. ŽP							16	0,6 %	1,2 %	16	0,3 %	0,6 %									0,5 %	
18 Informatické obory							138	5,2 %	8,2 %	138	2,5 %	4,2 %										
21 Hornictví, hutn.a slév.			0,0 %						0,1 %													
23 Strojrenství a str.výr.	433	18,6 %	18,2 %	147	24,5 %	14,9 %	204	7,7 %	5,1 %	784	13,9 %	11,0 %	145	14,9 %	8,5 %	39	7,3 %	2,8 %				
26 Elektr.,telekom.a VT	113	4,9 %	6,4 %	86	14,4 %	18,9 %	236	8,9 %	5,7 %	435	7,7 %	7,1 %	38	3,9 %	6,3 %	133	25,0 %	4,5 %				
28 Tech.chemie a ch.sl.			0,3 %			0,7 %	39	1,5 %	0,9 %	39	0,7 %	0,6 %									0,3 %	
29 Potravnářství a p.ch.	155	6,7 %	6,3 %				14	0,5 %	0,5 %	169	3,0 %	2,7 %									0,6 %	
31 Text.výr.a oděvnictví	16	0,7 %	0,5 %			0,3 %			0,4 %	16	0,3 %	0,4 %										
32 Kožed.a obuv.-plast	9	0,4 %	0,1 %						0,0 %	9	0,2 %	0,0 %										
33 Zprac.dřeva a hud.a.	117	5,0 %	6,1 %			1,2 %	33	1,2 %	0,5 %	150	2,7 %	2,7 %	23	2,4 %	2,8 %						0,6 %	
34 Polygrafie a další			0,4 %	59	9,8 %	6,1 %			0,5 %	59	1,0 %	0,9 %										
36 Stavebnictví, g.a k.	276	11,9 %	12,4 %				117	6,7 %	6,3 %	453	8,0 %	8,0 %	45	4,6 %	2,5 %						1,7 %	

Příloha č. 2: Seznam schválených podporovaných oborů v rámci učňovských stipendií Olomouckého kraje pro školní rok 2012/13 a roky následující

- 23-51-H/01 **Strojní mechanik**
 - 23-56-H/01 **Obráběč kovů**
 - 23-55-H/01 **Klempíř**
 - 36-55-E/01 **Klempířské práce ve stavebnictví**
 - 36-67-H/01 **Zedník**
 - 36-67-E/01 **Zednické práce**
 - 36-64-H/01 **Tesař**
 - 26-51-H/01 **Elektrikář**
 - 26-51-H/02 **Elektrikář – silnoproud**
 - 23-52-H/01 **Nástrojař**
 - 33-56-H/01 **Truhlář**
 - 33-56-E/01 **Truhlářská a čalounická výroba**
 - 23-51-E/01 **Strojírenské práce**
 - 39-41-H/01 **Malíř a lakýrník**
 - 36-57-E/01 **Malířské a natěračské práce**
 - 29-56-H/01 **Řezník – uzenář**
 - 29-53-H/01 **Pekař**
-
- 32-52-H/01 **Výrobce kožedělného zboží**
 - 29-51-E/02 **Potravinářské práce**
 - 23-68-H/01 **Mechanik opravář motorových vozidel se školním vzdělávacím programem Mechanik opravář kolejových vozidel**

Pozn.: v oborech pod čarou budou ve školním roce 2012/13 podporováni pouze žáci 1. a 2. ročníků. U ostatních oborů se podpora bude týkat žáků 1., 2. i 3. ročníků. V následujících školních rocích je podpora určena u všech oborů žákům všech ročníků.

Příloha č. 3: Další výdaje kraje v oblasti školství, mládeže a sportu v tis. Kč

Dotace	2010	2011	2012
Podpora sportu na území OK	37 067	37 067	37 367
Stipendijní řád Olomouckého kraje	1 800	1 800	1 500
Olympiády pro děti a mládež (10, 12 zimní, 11 letní)	900	2 400	1 000
Vyhlášení nejlepších sportovců OK	400	400	400
EVVO	850	850	650
Mezinárodní výměny dětí a mládeže	150	150	150
Talent OK	400	400	400
Podpora programů na oblast primární prevence sociálně - patologických jevů	250	250	250
Zasedání Zastupitelstva mládeže OK	95	82	82
Organizace soutěží a přehlídek	150	150	200
Příspěvek na evropské vzdělávací programy	100	100	50
Pedagog Olomouckého kraje	0	100	100
Příspěvky vysokým školám	13 500	13 500	10 500
Stipendia pro žáky učebních oborů	1 800	4 100	7 100
Regionální inovační strategie Olomouckého kraje - specializovaná stipendia	0	0	500
Regionální inovační strategie Olomouckého kraje - vytvoření/rozvoj nových mezioborových studijních programů UP/MVŠO/VŠLG	0	0	1 500
Podpora inovací v Olomouckém kraji	0	0	4 500
CELKEM	57 462	61 349	66 249

Pozn.: Schválený rozpočet 2010, 2011 a 2012.

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Věková struktura Olomouckého kraje	6
Tabulka č. 2: Vzdělanostní struktura obyvatel Olomouckého kraje v porovnání s ČR.....	7
Tabulka č. 3: Vzdělanostní struktura - zaměstnání v národním hospodářství - celkem	9
Tabulka č. 4: Odvětví činnosti zaměstnaných v národním hospodářství.....	10
Tabulka č. 5: Uchazeči o zaměstnání k 30. 9. 2011 dle nejvyššího dosaženého vzdělání (v %)	12
Tabulka č. 6: Přehled nezaměstnanosti absolventů, kteří vystudovali školu v Olomouckém kraji.....	14
Tabulka č. 7: Počet subjektů typu podnik zapsaných v RES podle kategorie počtu zaměstnanců k 31. 12. 2011	18
Tabulka č. 8: Podíly nově přijatých žáků v kraji - denní studium	25
Tabulka č. 9: Orientační výše prostředků poskytovaných ze SR dle republikových normativů v tis. Kč.....	67
Tabulka č. 10: Rozdělení výše prostředků poskytovaných ze SR dle zřizovatelů v tis. Kč.....	67
Tabulka č. 11: Rozvojové programy a účelové dotace z MŠMT v tis. Kč.....	69
Tabulka č. 12: finanční nároky k zabezpečení plnění povinné školní docházky v tis. Kč.....	70
Tabulka č. 13: Finanční nároky na rozpočet školských příspěvkových organizací od zřizovatele v tis. Kč	71
Tabulka č. 14: Prostředky z rozpočtu kraje na větší opravy a investice v tis. Kč	72
Tabulka č. 15: Další výdaje kraje v oblasti školství, mládeže a sportu v tis. Kč	73

SEZNAM OBRÁZKŮ

- Obrázek č. 1: HDP na 1 obyvatele podle krajů v ČR v roce 2010 (ČR = 100%) 16
- Obrázek č. 2: Průměrná hrubá měsíční mzda v krajích České republiky v 1. - 4. čtvrtletí 2011 17

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AJ	anglický jazyk
ČŠI	Česká školní inspekce
ČSU	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
EVVO	environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
DD	dětský domov
DDM	dům dětí a mládeže
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
DZ OK	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje
DZ ČR	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky
ESF	Evropský sociální fond
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
FF UP	Filozofická fakulta Univerzity Palackého
G	gymnázia
HDP	hrubý domácí produkt
ICT	informační a komunikační technologie
KZÚV	krajské zařízení ústavní výchovy
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NJ	německý jazyk
NNO	nestátní neziskové organizace
NÚOV	Národní ústav odborného vzdělávání
ONIV	ostatní neinvestiční náklady
OP RLZ	Operační program Rozvoj lidských zdrojů
OU	odborné učiliště
p. b.	procentního bodu
PC	pedagogické centrum
PdF UP	Pedagogická fakulta Univerzity Palackého
PO	příspěvkové organizace
PrŠ	praktická škola
PRÚOOK	Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje
RgŠ	regionální školství
RHSD	Rada hospodářské a sociální dohody
RLZ	rozvoj lidských zdrojů
ROK	Rada Olomouckého kraje
RRLZ	Rada pro rozvoj lidských zdrojů
RVP	Rámcový vzdělávací program
SF EU	strukturální fondy Evropské unie

SIPVZ	Státní informační politika ve vzdělávání
SLBD	sčítání lidu, bytů a domů
SOŠ	střední odborná škola
SOU	střední odborné učiliště
SPC	speciálně pedagogické centrum
SR	státní rozpočet
SRPOP	Společný regionální operační program
SŠ	střední škola
SVČ	střediska volného času
SVP	středisko výchovné péče
ŠD	školní družina
ŠK	školní klub
ŠVP	školní vzdělávací program
UNIV	uznávání neformálního a informálního vzdělání
UP	Univerzita Palackého v Olomouci
ÚSC	územně samosprávné celky
VOŠ	vyšší odborná škola
VŠ	vysoká škola
VŠPS	výběrové šetření pracovních sil
VVVZ	Výbor pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost
ZMOK	Zastupitelstvo mládeže Olomouckého kraje
ZOK	Zastupitelstvo Olomouckého kraje
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola

